

บทที่ 4

ผลการทดลองและวิจารณ์

4.1 ผลการศึกษาลักษณะคุณภาพของมะม่วงแก้วที่มีความสุกต่างกัน

ผลการวิเคราะห์คุณภาพของมะม่วงพันธุ์แก้วที่มีความสุกต่างกันที่ใช้ในการผลิตมะม่วงแผ่นแสดงดังตารางที่ 4.1 และตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.1 แสดงค่าเฉลี่ยน้ำหนักของผลมะม่วง

น้ำหนักของผลมะม่วง	ระยะการสุก				
	ดิบ	ห่าม	สุกพร้อมกิน	สุกเต็มที่	สุกงอม
น้ำหนักผล(กรัม)	356±0.14	350±0.18	332±0.04	321±0.25	305±0.10
เนื้อ (%น้ำหนักผล)	72.4±0.10	72.7±0.15	75±0.12	76.23±0.11	74±0.26
เปลือก (%น้ำหนักผล)	7.9±0.06	8.29±0.06	10.25±0.09	10.6±0.34	10.37±0.39
เมล็ด(%น้ำหนักผล)	19.7±0.02	19.01±0.08	14.75±0.15	13.17±0.16	15.63±0.19

ตารางที่ 4.2 คุณภาพของพิวเร่ย์มะม่วงแก้วที่มีความสุกต่างกันที่ใช้ในการผลิต มะม่วงแผ่น

ค่าคุณภาพ	ระยะการสุก				
	ดิบ	ห่าม	สุกพร้อมกิน	สุกเต็มที่	สุกงอม
Total Soluble Solid	8.85±2.70	12.10±0.81	17.60±0.32	20.50±0.30	22.0±0.29
น้ำตาลรีดิวิซิง (%)	5.75±0.46	6.35±0.12	8.09±0.30	10.37±0.37	10.29±0.24
น้ำตาลทั้งหมด(%)	8.61±0.50	9.78±0.23	16.19±0.59	18.55±0.61	20.78±0.27
ปริมาณกรด (%)	1.91±0.04	1.08±0.02	0.67±0.01	0.63±0.01	0.30±0.02
pH	3.35±0.05	3.50±0.23	3.85±0.19	4.45±0.09	5.2±0.14
ค่าสี(Munsell book)	2.5GY	2.5Y	1.0Y	1.0Y	9.0YR
	8.2/0.9	8.2/1.5	7.2/10.9	7.5/11.2	7.2/12

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ค่าคุณภาพ	ระยะการสุก				
	ดิบ	ห้าม	สุกพร้อมกิน	สุกเต็มที่	สุกงอม
ปริมาณแป้ง (%น้ำหนักแห้ง)	6.23±0.08	3.85±0.18	1.15±0.14	0.54±0.10	0.34±0.15
ปริมาณเพคติน (%น้ำหนักแห้ง)	4.64±0.32	4.21±0.26	2.67±0.40	2.07±0.09	1.72±0.11

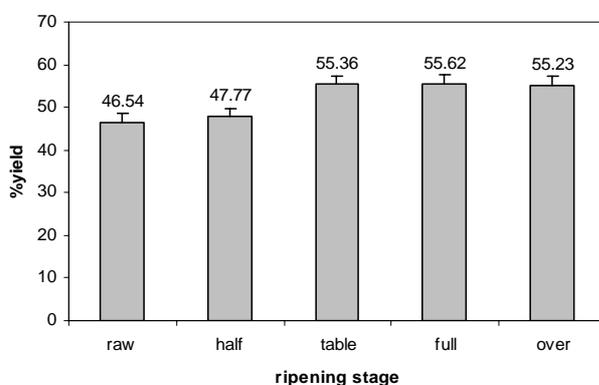
จากผลการทดลองที่แสดงดังตารางที่ 4.2 เมื่อนำมะม่วงพันธุ์แก้วดิบที่แก่จัดมาบ่มคุณสมบัติทางเคมีและทางกายภาพของมะม่วงจะเกิดการเปลี่ยนแปลงระหว่างที่สุกสามารถแบ่งการสุกได้ 5 ระยะ ได้แก่ มะม่วงดิบ มะม่วงห้าม มะม่วงสุกพร้อมกิน มะม่วงสุกเต็มที่ และมะม่วงที่สุกงอมโดยสังเกตได้จากการเปลี่ยนแปลงจากสีของเปลือกและสีของเนื้อมะม่วง มะม่วงดิบ จะมีเปลือกสีเขียวร้อยละ 100 หลังจากบ่มเป็นเวลา 2-3 วันจะมีการเปลี่ยนแปลงเป็นสีเหลืองประมาณร้อยละ 40-50 ทั้งนี้เพราะคลอโรฟิลล์สลายตัวทำให้สีของแคโรทีนอยด์ที่มีอยู่แล้วเด่นชัดมากขึ้น เช่นเดียวกับในส่วนของเนื้อมะม่วงที่มีการเปลี่ยนแปลงเช่นเดียวกัน (Modi and Reddy, 1967) โดยการเปลี่ยนแปลงของสีจากสีขาวเป็นสีเหลืองเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อการสุกของมะม่วง การทดลองจะพบว่าในเนื้อมะม่วงดิบจะมีสีขาว ในระหว่างการสุกของมะม่วงจะมีการเปลี่ยนแปลงจากมะม่วงดิบเป็นระยะห้าม มะม่วงสุกพร้อมกิน มะม่วงสุกเต็มที่ มะม่วงที่สุกงอมเนื้อมะม่วงจะมีการเปลี่ยนแปลงจากสีขาวเป็นสีเหลืองนวล สีเหลืองเข้ม สีเหลืองส้มและ สีส้มตามลำดับ

จากผลการวิเคราะห์ในตาราง 4.2 จะพบว่าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงการสุกของมะม่วง ปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายได้จะเพิ่มขึ้นจากมะม่วงดิบ มะม่วงห้าม มะม่วงสุกพร้อมกิน มะม่วงที่สุกเต็มที่ มะม่วงที่สุกงอม มีค่าเป็น 8.85, 12.10, 17.60, 20.50 และ 22.0 องศาบริกซ์ตามลำดับ ซึ่งค่าที่ได้ใกล้เคียงกับปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายได้ในมะม่วงดิบ มะม่วงห้าม มะม่วงสุกพร้อมกินของหอมารณ์ กำแพงเศรษฐ (2530) ศึกษาคือ 9.20, 11.9 และ 16.5 องศาบริกซ์ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าที่ได้ของ รัชชัย รัตน์เลิศและคณะ (2546) พบว่ามะม่วงที่แก่จัดจนกระทั่งสุกงอมจะมีปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายอยู่ในช่วง 8.9-25.5 องศาบริกซ์ โดยมีค่าใกล้เคียงกับผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 4.2 เนื่องจากเมื่อเกิดการสุกขึ้นมะม่วง มี การ เ ป ลี่ ย น องค์ประกอบของแป้งที่สะสมในผลมะม่วงเป็นน้ำตาลโดยการย่อยสลายของเอนไซม์อะไมเลส (สายชล เกตุษา, 2528) ปริมาณของแข็งทั้งหมดที่ละลายได้จึงเพิ่มขึ้นส่วนปริมาณน้ำตาลทั้งหมดและน้ำตาลรีดิวซิงทั้งหมดจะเปลี่ยนแปลงไปตามไปตามการสุกของมะม่วงเช่นกัน เพราะเมื่อมะม่วงสุกปริมาณน้ำตาลทั้งหมดจะเพิ่มขึ้นเป็นผลมาจากราสลายตัวของโพลีแซคคาไรด์ให้เป็นน้ำตาลที่มีโมเลกุลเล็กลง (Patterson, 1970) จึงทำให้ปริมาณน้ำตาลของมะม่วงที่สุกงอมมีมากที่สุด

คือร้อยละ 20.78 ในขณะที่ปริมาณน้ำตาลรวมในผลมะม่วงดิบจะมีน้อยมากคือร้อยละ 8.61 ในทำนองเดียวกันน้ำตาลรีดิวซิงจะมีมากในมะม่วงสุกอม มะม่วงที่สุกเต็มที่ มะม่วงที่สุกพร้อมกิน มะม่วงห่าม และมะม่วงดิบคือ 10.29, 10.37, 8.09, 6.35 และ 5.75% ตามลำดับ ซึ่งค่าที่ได้ใกล้เคียงกับปริมาณน้ำตาลรีดิวซิงของเหมาภรณ์ กำแพงเพชร 2530) ศึกษาไว้คือมะม่วงดิบจนกระทั่งสุกในช่วง 5.52-7.15% เนื่องจากมีการสลายตัวของแป้งและน้ำตาลรูปอื่นเป็นรีดิวซิงทั้งกลูโคสและฟรุกโตส (Popenone et.al. 1958) เมื่อมะม่วงเข้าสู่ระยะการสุกอมจะมีปริมาณของน้ำตาลน้อยกว่าในมะม่วงที่สุกเต็มที่เนื่องจากถูกนำไปใช้ในกระบวนการหายใจจึงทำให้ปริมาณของน้ำตาลรีดิวซิงลดลง ส่วนปริมาณของกรดทั้งหมดจากการทดลองนี้จะพบว่าเมื่อผลมะม่วงสุกจะมีปริมาณกรดที่ลดลงจาก 1.91, 1.08, 0.67, 0.63 และ 0.60 % ซึ่งค่าที่ได้ใกล้เคียงกับปริมาณกรดทั้งหมดของมะม่วงแก้วของเหมาภรณ์ กำแพงเพชร 2530) ศึกษาในมะม่วงดิบ มะม่วงห่าม มะม่วงสุกพร้อมกิน คือ 1.92, 1.03 และ 0.54% ตามลำดับ ในขณะที่ค่าความเป็นกรด-ด่างหรือ pH เพิ่มขึ้นเป็น 3.35, 3.50, 3.85, 4.45 และ 5.2 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบผลที่รัชชัช รัตนหิเลศและคณะ (2546) รายงานพบว่าค่าที่ได้ไม่แตกต่างกันมากโดยค่าความเป็นกรด-ด่างวัดของมะม่วงที่แก่จัดจนกระทั่งสุกวัดได้อยู่ในช่วง 3.3-4.6

ส่วนปริมาณเพคตินที่พบในมะม่วงพันธุ์แก้วพบว่าจะเปลี่ยนแปลงไปตามความแก่อ่อนของผลมะม่วง คือในมะม่วงดิบจะมีปริมาณของเพคตินที่สูงแต่เมื่อมะม่วงสุกปริมาณเพคตินจะลดลง เป็นเนื่องจากขบวนการสุกของมะม่วงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสารประกอบเพคตินซึ่งอยู่ในรูปที่ไม่ละลายน้ำ (protopectin) เปลี่ยนรูปเป็นเพคตินที่ละลายน้ำได้ (pectic acid) ทำให้เนื้อผลอ่อนนุ่ม เหลวและมีน้ำเป็นองค์ประกอบมากขึ้น (สายชล เกตุษา. 2528) ทำให้มะม่วงที่สุกอมมีปริมาณเพคตินน้อยที่สุด

ผลการศึกษาร้อยละของผลผลิตของพิวเรย์มะม่วง (yield) ที่ใช้ในการทำมะม่วงแผ่นให้ผลแสดงดังรูปที่ 4.1 โดยมะม่วงที่สุกพร้อมกินให้ร้อยละของผลผลิตสูงสุด เนื่องจากปริมาณเนื้อมะม่วงมีค่อนข้างมาก

รูปที่ 4.1 ร้อยละของผลผลิตของพิวเรย์จากมะม่วงแก้วที่มีความสุกต่างกัน

4.2 ผลการศึกษาคุณภาพของมะม่วงแผ่นที่ผลิตจากมะม่วงแก้วความสุกต่างกัน

เมื่อนำมะม่วงแก้วดิบที่แก่จัดมาบ่มให้สุกมะม่วงจะเกิดการเปลี่ยนแปลงคุณสมบัติทางเคมีและทางกายภาพในขณะที่สุกจากมะม่วงดิบเป็นมะม่วงห่ามมะม่วงสุกพร้อมกิน มะม่วงสุกเต็มที่แล้วมะม่วงที่สุกงอมตามลำดับ โดยเมื่อนำไปทำผลิตภัณฑ์จึงทำให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่มีคุณภาพแตกต่างกัน เมื่อนำผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ได้จากมะม่วงที่มีความสุกต่างกันนำไปวัดค่าคุณภาพทางเคมีทางกายภาพและทางประสาทสัมผัสได้ผลดังนี้

4.2.1 คุณภาพทางเคมี

จากการวิเคราะห์คุณภาพทางเคมีของมะม่วงแผ่นที่ผลิตจากมะม่วงแก้วความสุกต่างกัน ให้ผลดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 คุณภาพทางเคมีของมะม่วงแผ่นที่ผลิตจากมะม่วงที่มีความสุกต่างกัน

ค่าคุณภาพ	ระยะการสุก				
	ดิบ	ห่าม	สุกพร้อมกิน	สุกเต็มที่	สุกงอม
ความชื้น(%)	13.52±0.03 ^a	13.23±0.14 ^a	11.21±0.45 ^b	11.36±0.39 ^b	11.40±0.14 ^b
น้ำตาลรีดิวซิง(%)	8.69±0.09 ^c	10.47±0.10 ^d	44.14±0.11 ^c	57.90±0.15 ^b	54.53±0.16 ^a
น้ำตาลทั้งหมด(%)	12.74±0.22 ^d	15.04±0.69 ^d	56.28±0.35 ^c	61.65±1.01 ^b	4.47±0.42 ^a
ปริมาณกรด(%)	3.02±0.01 ^a	2.71±0.01 ^b	2.34±0.02 ^c	2.23±0.01 ^c	1.70±0.01 ^d

เนื่องจากมะม่วงดิบห่ามสุกพร้อมกิน สุกเต็มที่ และสุกงอม มีองค์ประกอบทางเคมีและทางกายภาพที่แตกต่างกัน ดังแสดงไว้ในตารางที่ 4.2 ดังนั้นเมื่อนำมาเมื่อนำมาทำเป็นผลิตภัณฑ์ย่อมมีคุณภาพทางเคมีและทางกายภาพที่แตกต่างกัน ผลการวิเคราะห์ปรากฏว่าปริมาณน้ำตาลทั้งหมด ปริมาณน้ำตาลรีดิวซิง และปริมาณกรดทั้งหมดจากผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่มีความสุกต่างกันมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) โดยผลิตภัณฑ์มะม่วงดิบมีปริมาณความชื้นสูงสุดคือร้อยละ 13.52 และผลิตภัณฑ์มะม่วงสุกงอมมีความชื้นน้อยที่สุดร้อยละ 11.4 ส่วนปริมาณน้ำตาลทั้งหมดในผลิตภัณฑ์มะม่วงสุกงอมมีสูงสุดคือร้อยละ 64.47 ผลิตภัณฑ์มะม่วงดิบมีปริมาณน้ำตาลทั้งหมดน้อยที่สุดเพียงร้อยละ 12.74 ทั้งนี้เนื่องจากมะม่วงดิบมีปริมาณแป้งที่สูงแต่น้ำตาลต่ำแต่เมื่อมะม่วงสุกปริมาณแป้งจะลดลงและปริมาณน้ำตาลที่สูงขึ้น อันเนื่องมาจากเอนไซม์เป็นตัวเร่งให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของแป้งให้เป็นน้ำตาล เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของมะม่วงในระหว่างการสุกและส่งผลให้ในระหว่างการกวนเนื้อมะม่วงโมเลกุลของน้ำเคลื่อนที่ออกสู่ภายนอกและน้ำตาลสามารถเคลื่อนที่เข้าสู่เนื้อมะม่วงสุกได้มากกว่าและอีกเหตุผลประการหนึ่งคือมะม่วงสุกงอมมีปริมาณน้ำตาลทั้งหมดและน้ำตาลรีดิวซิงที่สูงกว่ามะม่วงดิบอยู่แล้วส่วนปริมาณกรดทั้งหมดใน

ผลิตภัณฑ์มะม่วงดิบมีปริมาณสูงสุดคือ ร้อยละ 3.02 ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มะม่วงสุกงอมมีเพียงร้อยละ 1.70

4.2.2 คุณภาพทางกายภาพ

จากการศึกษาคุณภาพทางกายภาพของมะม่วงแผ่นจากมะม่วงที่มีความสุกต่างกันพบว่า ระยะเวลาสุกของมะม่วงมีผลต่อคุณภาพทางกายภาพ ค่า a_w , คุณภาพด้านเนื้อสัมผัสและค่าสีมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ซึ่งแสดงดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 คุณภาพทางกายภาพของมะม่วงแผ่นที่มีความสุกต่างกัน

ค่าคุณภาพ	ระยะเวลาสุก				
	ดิบ	ห้าม	สุกพร้อมกิน	สุกเต็มที่	สุกงอม
ความหนา (mm)	1.67±0.05 ^a	1.48±0.04 ^a	0.56 ± 0.04 ^b	0.46 ± 0.05 ^b	0.51 ± 0.06 ^b
a_w	0.54±0.004	0.57±0.003	0.47±0.004	0.41±0.001	0.40±0.003
Hardness (N)	8.66 ± 0.48 ^c	8.75 ± 1.02 ^c	10.05 ± 1.14 ^b	12.37 ± 0.97 ^a	13.45 ± 1.08 ^a
Tensile(N/mm ²)	1.28 ± 0.76 ^d	1.31 ± 1.15 ^d	5.51 ± 1.04 ^c	7.31 ± 0.93 ^b	8.01 ± 0.22 ^a
ค่าสี L*	58.22 ± 0.31 ^a	57.71 ± 0.95 ^b	55.98 ± 0.8 ^c	53.89 ± 0.75 ^d	44.85 ± 1.76 ^c
a*	3.42 ± 0.54 ^d	3.56 ± 0.40 ^d	8.74 ± 0.60 ^c	15.24 ± 0.17 ^b	26.83 ± 0.51 ^a
b*	26.20 ± 1.35 ^d	28.48 ± 0.41 ^c	45.15 ± 1.46 ^a	41.27 ± 1.7 ^a	35.08 ± 1.08 ^b

หมายเหตุ อักษรที่ต่างกันตามแนวนอนค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากผลการทดลองทางกายภาพในตารางที่ 4.4 พบว่าผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผลิตจากมะม่วงที่มีความสุกต่างกันคือมะม่วงดิบ มะม่วงห้าม มะม่วงสุกพร้อมกิน มะม่วงสุกเต็มที่ และมะม่วงที่สุกงอม มีค่า a_w อยู่ในช่วง 0.4 - 0.5 ซึ่งจัดอยู่ในประเภทของอาหารที่มีปริมาณน้ำเป็นประโยชน์ต่ำ (Low Moisture Foods : LMF) คือมี a_w อยู่ในช่วง 0.01 - 0.65 (ไพโรจน์ วิริยจารี, 2539)

ตารางที่ 4.4 แสดงให้เห็นว่ามะม่วงแผ่นที่ผลิตจากมะม่วงที่สุกงอมมีค่าแรงต้านทานการกดทะลุ (Hardness) สูงที่สุดรองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์มะม่วงสุกเต็มที่ ผลิตภัณฑ์มะม่วงพร้อมกิน ผลิตภัณฑ์มะม่วงห้ามและผลิตภัณฑ์มะม่วงดิบตามลำดับ ในขณะที่ผลิตภัณฑ์มะม่วงสุกงอมมีค่าแรงดึงขาด (Tensile strength) ที่วัดได้สูงที่สุดรองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์มะม่วงสุกเต็มที่ ผลิตภัณฑ์มะม่วงสุกพร้อมกิน ผลิตภัณฑ์มะม่วงห้าม และผลิตภัณฑ์มะม่วงดิบตามลำดับ ซึ่งมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) โดยค่าแรงต้านการกดทะลุ และ แรงดึงขาด เป็นค่าคุณภาพที่

สามารถบอกลักษณะเนื้อสัมผัสในด้านความเหนียวของมะม่วงแผ่นได้ โดยมะม่วงแผ่นที่วัดค่าแรงด้านการกดทะลุ และค่าแรงดึงขาดได้สูงจะมีลักษณะเนื้อสัมผัสที่เหนียวมาก ซึ่งจากการทดลองกล่าวได้ว่าเมื่อมะม่วงมีความสุกมากขึ้นผลิตภัณฑ์มะม่วงจะมีค่าแรงด้านการกดทะลุและแรงดึงขาดที่สูงขึ้น แสดงว่าจะมะม่วงแผ่นมีลักษณะเนื้อสัมผัสที่เหนียวมาก สาเหตุน่าจะเป็นเพราะในมะม่วงดิบมีปริมาณแป้งที่สูงและน้ำตาลที่ต่ำแต่เมื่อมะม่วงสุกปริมาณแป้งจะลดลงและปริมาณน้ำตาลจะสูงขึ้นนอกจากนี้ สารประกอบเพคติน (pectin substance) ซึ่งทำหน้าที่ยึดเกาะโครงสร้างของผนังเซลล์ให้ติดกันคล้ายซีเมนต์ ที่พบมากในผลไม้ดิบ คือ protopectin แต่เมื่อผลไม้มีการสุก protopectin จะถูกเปลี่ยนเป็น pectic acid ทำให้ปริมาณของเพคตินลดลงตามการระยะเวลาการสุกของผลไม้ เป็นสาเหตุที่ทำให้ผลิตภัณฑ์มะม่วงดิบมีความเหนียวน้อยที่สุดในขณะที่ผลิตภัณฑ์จากมะม่วงที่สุกอมนั้นจะมีปริมาณน้ำตาลที่สูงและปริมาณเพคตินที่ต่ำ เมื่อให้ความร้อนแก่เนื้อมะม่วงปริมาณของน้ำตาลจะเข้มข้นขึ้นเพคตินที่มีอยู่ในเนื้อผลไม้จะตกตะกอนมีลักษณะคล้ายร่างแหละเอียดสลับซับซ้อนที่สามารถอุ้มน้ำกลายเป็น โครงร่างของเจล ซึ่งจากการศึกษาของ Nishinari et al (1997) พบว่าโมเลกุลของน้ำตาลจะสร้างพันธะไฮโดรเจนภายในเจล ทำให้ junction zones เพิ่มขึ้นส่งผลให้โครงสร้างเจลแข็งแรงขึ้น เมื่อผ่านการทำแห้งจึงทำผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ได้มีความเหนียวมาก

เมื่อเปรียบเทียบค่าสีของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผลิตจากมะม่วงที่มีความสุกต่างกัน ปรากฏว่า ค่าสีจากผลิตภัณฑ์มะม่วงดิบจะมีค่าความสว่างหรือ L^* มากที่สุดรองลงมาคือผลิตภัณฑ์มะม่วงห่าม ผลิตภัณฑ์มะม่วงสุกพร้อมกิน ผลิตภัณฑ์มะม่วงสุกเต็มที และผลิตภัณฑ์มะม่วงสุกอมตามลำดับ ซึ่งแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) สำหรับค่าสีแดงหรือ a^* ผลิตภัณฑ์มะม่วงห่ามสุกอมจะมีค่า a^* มากที่สุด รองลงมาคือ ผลิตภัณฑ์มะม่วงสุกเต็มที ผลิตภัณฑ์มะม่วงสุกพร้อมกิน ผลิตภัณฑ์มะม่วงห่ามและผลิตภัณฑ์มะม่วงดิบตามลำดับ ส่วนค่าสีเหลืองหรือ b^* จะพบว่าผลิตภัณฑ์มะม่วงสุกพร้อมกินจะมีค่า b^* สูงที่สุดแต่เมื่อมะม่วงมีการสุกมากขึ้น b^* จะลดลงเนื่องจากเมื่อมะม่วงมีการสุกจะเกิดการสลายตัวของคลอโรฟิลล์ทำให้สีของแคโรทีนอยด์ที่มีอยู่แล้วเด่นชัดมากขึ้นและอาจมีการสังเคราะห์แคโรทีนอยด์มากขึ้นส่งผลให้ค่า b^* ลดลงในขณะที่ค่า a^* หรือสีแดงมีค่าสูงขึ้น เมื่อนำค่าสี ไปวิเคราะห์ทางสถิติพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญ ($p \leq 0.05$) แม้ว่าค่า a^* จากผลิตภัณฑ์มะม่วงดิบจะไม่แตกต่างกับค่า a^* ผลิตภัณฑ์มะม่วงห่าม ($p > 0.05$) จึงกล่าวได้ว่าระยะเวลาการสุกมีอิทธิพลต่อค่าสีในผลิตภัณฑ์มะม่วง และจากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ขององค์ประกอบทางเคมีของมะม่วงแก้วและคุณภาพทางกายภาพของมะม่วงแผ่นที่มีความสุกต่างกัน ซึ่งแสดงดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างองค์ประกอบทางเคมีของมะม่วงแก้วและคุณภาพทางกายภาพของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่มีความสุกต่างกัน

ค่าคุณภาพ	ความหนา (mm.)	L*	a*	b*	Hardness (N)	Tensile strength (N/mm ²)
ของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมด	0.067	0.752*	0.660*	0.850*	0.423	0.412
ค่าความเป็นกรดทั้งหมด	0.352	0.747*	0.822*	0.415	0.805*	0.425
pH		0.623*	0.694*	0.480	0.566*	0.692*
ปริมาณเพคติน(%)	0.881*	0.295	0.396	0.310	0.538*	0.885*
ปริมาณแป้ง(%)	0.915*	0.918*	0.268	0.647*	0.478	0.901*
ปริมาณน้ำตาลรีดิวซิง(%)	0.057	0.772*	0.681*	0.455	0.841*	0.492

หมายเหตุ * มีความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอย่างมีนัยสำคัญ ($p \leq 0.05$)

จากการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแต่ละลักษณะของมะม่วงแผ่นที่ผลิตจากมะม่วงแก้วความสุกต่างกัน แสดงให้เห็นว่าคุณภาพด้านสี (L*, a* และ b*) ของมะม่วงแผ่น มีความสัมพันธ์กับปริมาณของแข็งที่ละลายได้ทั้งหมด ค่าความเป็นกรด pH ปริมาณแป้ง และปริมาณน้ำตาลรีดิวซิงอย่างมีนัยสำคัญ ($p \leq 0.05$) ส่วนคุณภาพด้านเนื้อสัมผัส (แรงด้านการกดทะลุและแรงดึงขาด) ของมะม่วงแผ่นมีความสัมพันธ์กับค่าความเป็นกรด pH ปริมาณแป้ง ปริมาณเพคติน และปริมาณน้ำตาลรีดิวซิงอย่างมีนัยสำคัญ ($p \leq 0.05$) ในขณะที่ความความหนาของมะม่วงแผ่นมีความสัมพันธ์กันกับปริมาณเพคตินและปริมาณของแป้งอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าองค์ประกอบทางเคมีของมะม่วงแก้วที่ต่างกันย่อมส่งผลให้มะม่วงแผ่นนั้นมียุทธภาพแตกต่างกันด้วย

4.2.3 คุณภาพทางประสาทสัมผัส

จากการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการให้คะแนนความชอบมะม่วงแผ่นที่มีความสุกต่างกันทั้ง 5 พบว่าระยะเวลาการสุกของมะม่วงมีผลต่อคุณภาพทางประสาทสัมผัส โดยมีคะแนนความชอบในด้านสี กลิ่นมะม่วง ความหวาน เนื้อสัมผัส และความชอบ โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ซึ่งแสดงดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสของมะม่วงแผ่นที่มีความสุกต่างกัน

คุณลักษณะ	ระยะการสุก				
	ดิบ	ห่าม	สุกพร้อมกิน	สุกเต็มที่	สุกงอม
สี	1.33+0.65 ^c	1.67+0.49 ^c	3.50+1.09 ^a	3.75+1.14 ^a	1.73+1.13 ^b
กลิ่นมะม่วง	1.17+1.02 ^c	1.33+0.92 ^c	3.73+0.92 ^a	3.77+0.73 ^a	2.43+0.74 ^b
รสหวาน	1.33+0.78 ^c	1.84+0.99 ^c	3.87+0.97 ^a	3.39+0.58 ^a	2.29+0.70 ^b
ความเหนียว	1.45+1.24 ^c	1.61+1.36 ^c	3.82+0.18 ^a	3.79+0.16 ^a	2.13+0.45 ^b
ความยากง่ายในการเคี้ยว	1.06+0.67 ^d	1.33+0.56 ^d	3.53+0.90 ^a	3.13+0.82 ^b	2.67+0.80 ^c
ความชอบโดยรวม	1.52+0.90 ^c	1.55+0.84 ^c	3.85+0.77 ^a	3.65+0.79 ^a	2.85+0.82 ^b

หมายเหตุ อักษรที่ต่างกันตามแนวนอนค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากผลการทดสอบทางประสาทสัมผัสในตารางที่ 4.6 พบว่ามะม่วงแผ่นที่ทำจากมะม่วงดิบ ห่าม สุกพร้อมกิน สุกงอม และสุกเต็มที่ มีความชอบโดยรวมเฉลี่ยเรียงลำดับ ดังนี้ 1.52, 1.55, 3.85, 3.65 และ 2.85 ตามลำดับ โดยมะม่วงแผ่นที่ทำจากมะม่วงสุกพร้อมกินและมะม่วงแผ่นที่ทำจากสุกเต็มที่ มีคะแนนชอบด้านสี กลิ่นมะม่วง รสหวาน เนื้อสัมผัสและความชอบโดยรวมสูงที่สุด ไม่ต่างกันทางสถิติ ($p > 0.05$)

จากการวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแต่ละคุณลักษณะของมะม่วงแผ่นที่ผลิตจากมะม่วงแก้วที่มีความสุกต่างกันทั้ง 5 ชนิด ซึ่งแสดงดังตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของแต่ละคุณลักษณะลักษณะทางประสาทสัมผัสของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่น

คุณลักษณะ	สี	ความเหนียว	ความยากง่ายในการเคี้ยว	ความชอบโดยรวม
สี	1.000	0.396	0.317	0.576*
ความเหนียว	0.396	1.000	0.505*	0.531*
ความยากง่ายในการเคี้ยว	0.317	0.505*	1.000	0.590*
ความชอบโดยรวม	0.576*	0.531*	0.590*	1.000

หมายเหตุ * มีความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอย่างมีนัยสำคัญ ($p \leq 0.05$)

ข้อมูลจากตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่าคะแนนความชอบรวม มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความชอบด้านสี ความชอบด้านเนื้อสัมผัส (ความเหนียวและความยากง่ายในการเคี้ยว) ($p \leq 0.05$) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson เป็น 0.576, 0.531 และ 0.590 แสดงให้เห็นว่าคะแนนความชอบรวมของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับความชอบในด้านสีและความชอบด้านเนื้อสัมผัส ดังนั้นความชอบรวมของมะม่วงแผ่นอาจปรับได้โดยการปรับด้านสีและด้านเนื้อสัมผัสให้ดีขึ้น

ตารางที่ 4.8 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะทางประสาทสัมผัสและค่าคุณภาพทางกายภาพของมะม่วงแผ่น

คุณลักษณะ	L*	a*	b*	Hardness (N)	Tensile strength (N/mm ²)
สี	0.511*	0.453	0.594*	0.1317	0.1708
ความเหนียว	0.265	0.2307	0.4549	0.511*	0.479
ความยากง่ายในการเคี้ยว	0.2159	0.2044	0.302	0.492	0.579*
ความชอบโดยรวม	0.500*	0.461	0.665*	0.570*	0.535*

หมายเหตุ * มีความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะอย่างมีนัยสำคัญ ($p \leq 0.05$)

ข้อมูลจากตารางที่ 4.8 แสดงให้เห็นว่าคุณภาพด้านสี (L* และ b*) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ($p \leq 0.05$) กับคะแนนความชอบโดยรวม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson ค่า L* และ b* เป็น 0.500 และ 0.665 และคุณภาพด้านเนื้อสัมผัส (แรงต้านการกดทะลุ และ แรงดึงขาด) มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญ ($p \leq 0.05$) กับคะแนนความชอบโดยรวม โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson ของค่า แรงต้านการกดทะลุ และ แรงดึงขาด เป็น 0.570 และ 0.535

เมื่อพิจารณาถึงค่าคุณภาพทางกายภาพ คือ ค่าสีพบว่าผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ได้รับคะแนนชอบโดยรวมสูง ค่า L* และค่า b* ของสีจะอยู่ในระดับที่สูง และค่า a* จะมีค่าต่ำ ซึ่งจะทำให้ได้มะม่วงแผ่นที่มีเหลืองเข้มแต่ไม่คล้ำ ส่วนลักษณะของเนื้อสัมผัสมะม่วงแผ่นที่ได้รับคะแนนความชอบโดยรวมสูงพบว่าค่า แรงต้านการกดทะลุ และ แรงดึงขาด จะอยู่ในระดับที่ต่ำ ซึ่งจะทำให้ได้มะม่วงแผ่นที่มีเนื้อสัมผัสที่มีความเหนียวไม่มากในระดับที่ไม่ติดมือ ดังนั้นจึงเลือกคุณลักษณะดังกล่าวนำไปใช้ในการศึกษาขั้นต่อไป

จากการตารางที่ 4.7 แสดงให้เห็นว่าคะแนนความชอบรวมของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับความชอบในด้านสีและความชอบด้านเนื้อสัมผัส และเมื่อพิจารณามะม่วงแผ่นที่ได้รับคะแนนความชอบโดยรวมสูงจะมีสีเหลืองเข้มไม่คล้ำ โดยมีค่า L* และ b* ที่วัดได้ในระดับที่สูงและค่า a* ที่วัดได้ในระดับที่ต่ำ ส่วนลักษณะของเนื้อสัมผัสมะม่วงแผ่นที่

ได้รับคะแนนความชอบโดยรวมสูงพบว่าค่า แรงต้านการกดทะลุ และ แรงดึงขาด จะอยู่ในระดับที่ต่ำ ซึ่งจะทำให้ได้มะม่วงแผ่นที่มีเนื้อสัมผัสที่มีความเหนียวไม่มากในระดับที่ไม่ติดมือ และจากข้อมูลในตารางที่ 4.6 พบว่ามะม่วงแผ่นที่ทำจากมะม่วงสุกพร้อมกินมีคะแนนชอบด้านสี เนื้อสัมผัส และความชอบโดยรวมสูงที่สุดและมีคุณภาพด้านเนื้อสัมผัสและด้านสีคือค่า L^* , a^* และ b^* ตามลักษณะที่ต้องการ มีสีเหลืองเข้มแต่ไม่คล้ำ เพราะมะม่วงที่สุกในขณะนี้เกิดการเปลี่ยนแปลงของเนื้อมะม่วงจากสีเขียวเป็นสีเหลืองเพิ่มขึ้นไม่มากนัก เมื่อเทียบกับมะม่วงที่มีความสุกเพิ่มขึ้น และเมื่อพิจารณาคูณภาพด้านเนื้อสัมผัสพบว่ามะม่วงที่สุกในระยะสุกพร้อมกินนี้จะมีปริมาณเพคติน ปริมาณกรด และปริมาณน้ำตาลรีดิวซิงที่เหมาะสมต่อการเกิดเป็น โครงร่างของเจลในขั้นตอนการกวนเนื้อมะม่วง ดังนั้นจึงเลือกมะม่วงที่มีความสุกในระยะสุกพร้อมกินนี้เป็นตัวอย่างในการทำมะม่วงแผ่นเพื่อใช้ในการศึกษาขั้นต่อไป

4.3 ผลการศึกษาชนิดและอัตราส่วนของสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสที่เหมาะสมกับ

มะม่วงแผ่น

เนื้อสัมผัสของมะม่วงแผ่น เป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างมากต่อการยอมรับของผู้บริโภค ดังนั้นจึงมีการนำสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสเข้ามาใช้เพื่อช่วยปรับปรุงเนื้อสัมผัสของมะม่วงแผ่นให้ดีขึ้น ในการคัดเลือกสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสสำหรับใช้ร่วมกันกับมะม่วงแผ่นจะเลือกใช้สารปรับปรุงเนื้อสัมผัสที่ต่างกัน 5 ชนิด ได้แก่ เจลาติน เพคติน วุ้น แป้งสาลีเอนกประสงค์ และแป้งมันสำปะหลัง เนื่องจากสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสทั้ง 5 ชนิดนี้ เป็นสารที่นิยมใช้ในอุตสาหกรรมอาหารหาซื้อง่าย ไม่เป็นอันตรายต่อผู้บริโภค และใช้ในปริมาณน้อย จึงไม่ทำให้รสชาติของผลิตภัณฑ์เปลี่ยนแปลงไป

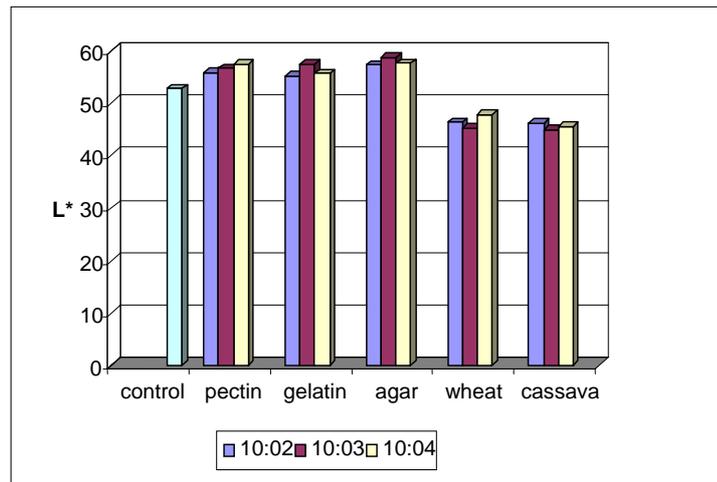
4.3.1 คุณภาพกายภาพของมะม่วงแผ่น

ค่าคุณภาพทางกายภาพของมะม่วงแผ่น เมื่อผสมสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสทั้ง 5 ชนิด ได้แก่ เจลาติน เพคติน วุ้น แป้งสาลีเอนกประสงค์ และแป้งมันสำปะหลัง แสดงในรูปที่ 4.2-4.4

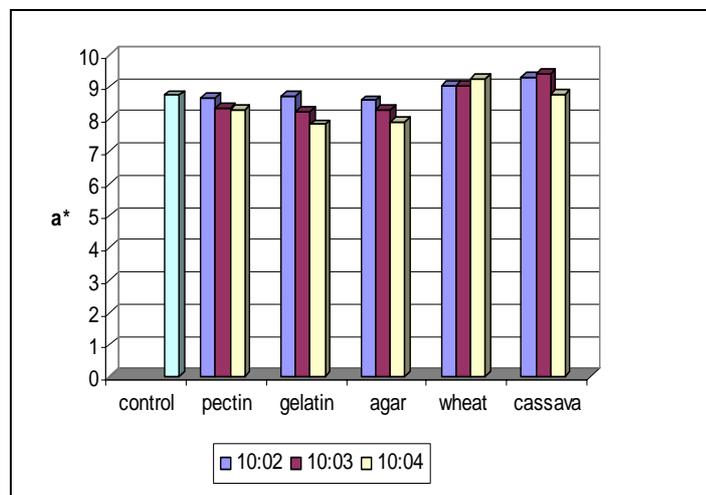
ตารางที่ 4.9 แสดงผลของสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสที่มีต่อค่า a_w ของมะม่วงแผ่น

ชนิดของสารปรับปรุงเนื้อสัมผัส	control	อัตราส่วนเนื้อมะม่วง : สารปรับปรุงเนื้อสัมผัส		
		10:2	10:3	10:4
เพคติน	0.54	0.51±0.001	0.55±0.014	0.53±0.004
เจลาติน		0.53±0.00	0.52±0.001	0.51±0.001
วุ้น		0.56±0.002	0.56±0.001	0.57±0.004
แป้งสาลีเอนกประสงค์		0.52±0.003	0.53±0.001	0.54±0.002
แป้งมันสำปะหลัง		0.51±0.004	0.59±0.001	0.54±0.00

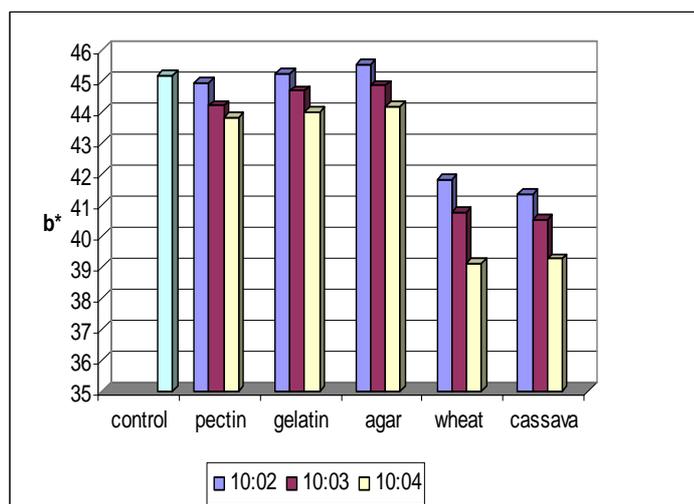
จากการวิเคราะห์ ค่า a_w ของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสทั้ง 5 ชนิด พบว่าค่า a_w จะอยู่ในช่วง 0.51- 0.59 โดยมีค่าใกล้เคียงกับค่า a_w ของมะม่วงแผ่นที่เป็น control ที่มีค่า a_w ที่วัดได้เป็น 0.54 จึงกล่าวได้ว่าการผสมสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสลงไป ในมะม่วงแผ่นมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงค่า a_w น้อยมากเมื่อเทียบกับคุณภาพทางกายภาพด้านอื่น ดังแสดงในตารางที่ 4.9

(A) L*

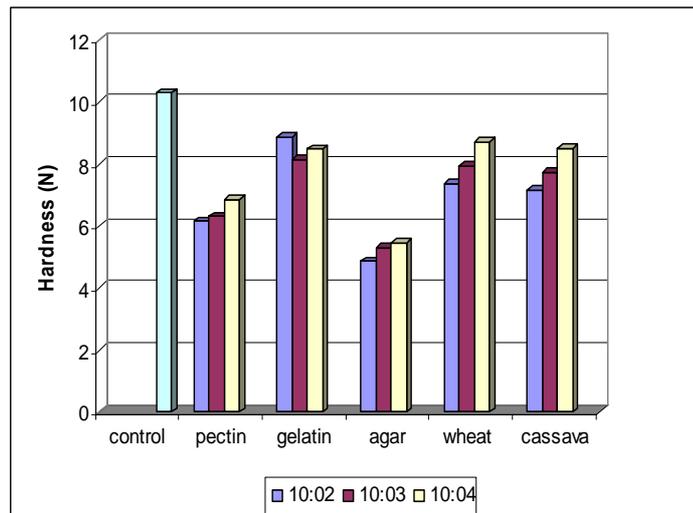
(B) a*

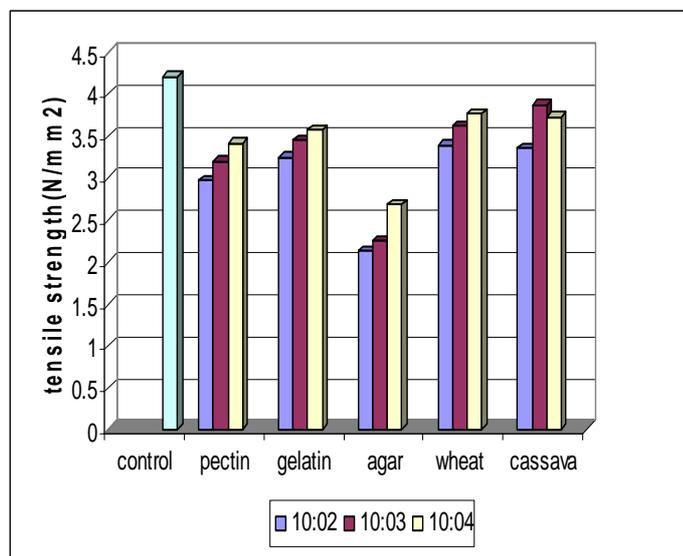
(C) b*

รูปที่ 4.2 ผลของสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสที่มีต่อค่า L*(A), a*(B) และ b*(C)ของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่น

จากรูปที่ 4.2 เมื่อเปรียบเทียบค่าสีของมะม่วงแผ่นที่ผสมสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสทั้ง 5 ชนิด พบว่ามะม่วงแผ่นที่ผสมวุ้นมีค่าความสว่าง (L^*) สูงที่สุด รองลงมาคือ เพคติน เจลาติน ส่วน แป้งสาธือเนกประสงค์ และแป้งมันสำปะหลัง มีค่าความสว่างต่ำกว่า control สำหรับค่าสีแดง (a^*) พบว่าตัวอย่างที่ผสมแป้งสาธือเนกประสงค์และแป้งมันสำปะหลังมีค่าสีแดงสูงกว่าตัวอย่างควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ส่วนตัวอย่างที่ผสมเพคติน เจลาติน และวุ้น ในอัตราส่วน 10:2 และ 10:3 ทั้ง 6 ตัวอย่าง ไม่มีความแตกต่างทางสถิติกับตัวอย่างควบคุม เมื่อผสมสารปรับปรุงเนื้อ สัมผัสประเภทไฮโดรคอลลอยด์ทั้ง 3 ชนิดในอัตราส่วน 10:2 ค่าสีเหลือง (b^*) ที่ได้ไม่มีความ ต่างทางสถิติกับตัวอย่างควบคุม ($p > 0.05$) ส่วนตัวอย่างที่ผสมสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสประเภท ไฮโดรคอลลอยด์ทั้ง 3 ชนิดในอัตราส่วน 10:3 และ 10:4 และที่ผสมแป้งสาธือเนกประสงค์และแป้ง มันสำปะหลังพบว่ามีค่าสีเหลืองต่ำกว่าตัวอย่างควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) อาจ เพราะในระหว่างการทำแห้ง แป้งที่ผสมในมะม่วงแผ่นจะเกิดการรีโทรเกรเดชัน (retrogradation) โมเลกุลของอะไมโลสในแป้งจะเกิดเป็นผลึกที่ไม่ละลายทำให้สีเนื้อมะม่วงขุ่น และมีค่าความสว่าง ลดลง ในขณะที่สารปรับปรุงเนื้อสัมผัสประเภทไฮโดรคอลลอยด์เป็นสารที่ไม่มีสีจึงไม่ทำให้สีของ มะม่วงแผ่นเปลี่ยนแปลงไปมากนัก

(A) Hardness

(B) Tensile strength

รูปที่ 4.3 ผลของสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสที่มีต่อค่า Hardness(A)และTensile strength(B) ของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่น

จากรูปที่ 4.3 มะม่วงแผ่นที่ผสมแป้งสาลีอเนกประสงค์ มีค่าแรงด้านการกดทะลุและแรงดึงขาด มากกว่ามะม่วงแผ่นที่ผสมสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสชนิดอื่น มะม่วงแผ่นที่ได้จึงมีลักษณะเนื้อสัมผัสที่เหนียวมากกว่า มะม่วงแผ่นชนิดอื่น อย่างไรก็ตามจากรูปที่ 4.3 มะม่วงแผ่นที่ใช้สารปรับปรุงเนื้อสัมผัสทั้ง 5 ชนิดมีค่าแรงด้านการกดทะลุและแรงดึงขาดที่ต่ำกว่า control แสดงว่าการผสมสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสสามารถช่วยลดความเหนียวและช่วยให้มะม่วงแผ่นมีความยืดหยุ่นมากขึ้น อาจเนื่องมาจากสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสได้แก่ เพกติน เจลาติน และวุ้น เป็นสารประเภทไฮโดร

คอลลอยด์ หรือเป็นสารประกอบประเภทโพลีแซคคาไรด์ ซึ่งเป็นโพลิเมอร์ที่มีสายยาวและมีน้ำหนักโมเลกุลสูงสามารถช่วยลดแรงยึดจับของโมเลกุลของสายโพลิเมอร์และช่วยทำให้โพลิเมอร์มีการเคลื่อนตัวได้มากขึ้น จึงทำให้มะม่วงแผ่นที่ได้มีความยืดหยุ่น และการเกาะตัวลดลงด้วย (Friedman,R.B. 1995) และจากคุณสมบัติของแป้งเมื่ออยู่ในน้ำ เม็ดแป้งจะดูดน้ำและพองตัวได้เล็กน้อย แต่เมื่อให้ความร้อนกับสารละลายน้ำแป้ง เม็ดแป้งจะดูดน้ำและพองตัวได้มากขึ้น ทำให้เกิดความหนืด เรียกกระบวนการนี้ว่า เจลาติไนเซชัน (Gelatinisation) (ณรงค์ นิยมวิทย์. 2538) และจากการเกิดเจลของแป้งจึงทำให้มะม่วงแผ่นมีลักษณะเนื้อสัมผัสที่ยืดเกาะกันและมีความยืดหยุ่นที่ดีขึ้น

4.3.2 คุณภาพทางประสาทสัมผัสของมะม่วงแผ่น

จากการทดสอบทางประสาทสัมผัสโดยการให้คะแนนความชอบในผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นเมื่อผสมสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสทั้ง 5 ชนิด ชนิดละ 3 ระดับผลการทดสอบแสดงดังตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลของการใช้สารปรับปรุงเนื้อสัมผัส 5 ชนิดที่มีต่อลักษณะทางประสาทสัมผัสของมะม่วงแผ่น

ชนิดของสารปรับปรุงเนื้อสัมผัส	มะม่วง : สารปรับปรุงเนื้อสัมผัส	คุณลักษณะทางประสาทสัมผัสของมะม่วงแผ่น					
		สี	กลิ่นมะม่วง	รสหวาน	ความเหนียว	ความยากง่ายในการเคี้ยว	ความชอบโดยรวม
Control	0:00	3.28±0.89 ^{ab}	3.21±0.97 ^b	3.350±0.5 ^{abc}	2.77±2.01 ^{bc}	3.04±1.22 ^b	2.97±0.75 ^{bc}
เพคติน (2%)	10:02	3.19±0.58 ^{ab}	3.22±1.05 ^a	3.86±0.61 ^{abc}	3.01±1.36 ^b	3.15±1.04 ^b	3.01±1.25 ^b
	10:03	3.11±0.75 ^{ab}	3.16±1.10 ^a	3.93±0.81 ^{abc}	3.12±1.08 ^b	3.23±1.18 ^b	3.14±1.12 ^b
	10:04	3.05±0.77 ^{ab}	3.09±1.14 ^a	3.81±0.54 ^{abc}	3.04±1.48 ^b	3.19±1.08 ^b	3.02±0.93 ^b
เจลาติน (2%)	10:02	2.81±1.49 ^b	3.29±1.20 ^a	3.53±0.65 ^c	2.77±1.53 ^c	2.21±1.71 ^c	2.50±1.51 ^c
	10:03	2.89±1.11 ^b	3.19±1.15 ^a	3.35±0.56 ^c	2.57±1.17 ^c	2.19±0.71 ^c	2.49±1.38 ^c
	10:04	2.75±1.43 ^b	3.23±1.22 ^a	3.293±0.68 ^c	2.46±1.31 ^c	2.24±1.02 ^c	2.43±1.54 ^c
วุ้น (2%)	10:02	3.33±0.92 ^{ab}	3.25±1.17 ^a	3.96±0.51 ^{abc}	3.54±0.83 ^a	3.63±0.81 ^a	3.82±1.84 ^a
	10:03	3.95±1.58 ^a	3.18±0.94 ^a	4.00±0.88 ^{abc}	3.67±1.21 ^a	3.97±0.72 ^a	3.91±1.69 ^a
	10:04	3.30±1.16 ^{ab}	3.16±1.26 ^a	3.91±0.60 ^{abc}	3.39±1.12 ^a	3.77±0.87 ^a	3.62±1.01 ^a
แป้งสาลี อนกประสงค์ (30%)	10:02	1.95±1.04 ^c	2.23±1.13 ^b	1.11±0.16 ^d	1.91±0.99 ^d	2.07±1.12 ^{cd}	1.78±0.26 ^d
	10:03	1.92±1.12 ^c	2.54±1.45 ^b	1.20±0.24 ^d	1.79±1.33 ^d	2.19±1.10 ^{cd}	1.55±0.37 ^d
	10:04	1.87±1.23 ^c	2.24±1.39 ^b	1.23±0.26 ^d	1.54±1.21 ^d	1.98±1.06 ^{cd}	1.62±1.22 ^d
แป้งมัน สำปะหลัง (30%)	10:02	1.84±0.45 ^c	2.34±1.14 ^b	1.20±0.26 ^d	1.82±0.75 ^d	1.30±0.98 ^d	1.74±0.83 ^d
	10:03	1.88±0.32 ^c	2.31±1.21 ^b	1.19±0.25 ^d	1.40±1.08 ^d	1.42±0.22 ^d	1.44±0.57 ^d
	10:04	1.74±1.23 ^c	2.29±1.34 ^b	1.20±0.28 ^d	1.33±1.05 ^d	1.38±1.02 ^d	1.37±0.99 ^d

หมายเหตุ อักษรที่ต่างกันในแนวตั้งแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.10 มะม่วงแผ่นที่ผสมสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสทั้ง 5 ชนิดพบว่าที่ผสมวุ้นมีค่าเฉลี่ยของคะแนนชอบด้านสีสูงที่สุด โดยที่คะแนนความชอบด้านสีของมะม่วงแผ่นที่ผสมสารประเภทไฮโดรคอลลอยด์มีคะแนนความชอบด้านสีไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ในขณะที่มะม่วงแผ่นที่ผสมแป้งทั้ง 2 ชนิดมีคะแนนความชอบด้านสีต่ำกว่าตัวอย่างควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) เนื่องจากการผสมแป้งลงในมะม่วงแผ่นทำให้สีของมะม่วงแผ่นไม่ใส

เป็นประกาย และค่าความสว่างลดลงจึงมีผลทำให้คะแนนความชอบด้านสีลดลงด้วย ส่วนคะแนนความชอบด้านความเหนียวและความยากง่ายในการเคี้ยว พบว่าตัวอย่างที่ผสมวุ้นมีคะแนนความชอบด้านความเหนียวและความยากง่ายในการเคี้ยวที่สูงกว่าตัวอย่างที่ผสม เพคติน เจลาติน ตัวอย่างควบคุม แป้งสาลีเอนกประสงค์และแป้งมันสำปะหลังตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงความชอบรวมแล้วพบว่า มะม่วงแผ่นที่ผสมวุ้นในอัตราส่วน 10:3 มีคะแนนความชอบรวมที่สูงกว่ามะม่วงแผ่นที่ผสมวุ้นในอัตราส่วน 10:2 และ 10:4 มีคะแนนความชอบรวมสูงกว่ามะม่วงแผ่นที่ผสมสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสชนิดอื่น รวมทั้งมีคะแนนความชอบรวมสูงกว่าตัวอย่างควบคุม ดังนั้นจึงเลือกใช้สารปรับปรุงเนื้อสัมผัสที่เป็นวุ้นในอัตราส่วน 10: 3 ในการพัฒนาผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นต่อไป

4.4 การเพิ่มรูปแบบของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่น

ผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ได้จากการผสมสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสในรูปสารละลายในอัตราส่วนเนื้อมะม่วง : วุ้น เป็น 10: 3 เมื่อนำมาเพิ่มรูปแบบและคุณค่าทางโภชนาการโดยการเพิ่มส่วนผสมที่เป็นธัญพืชลงไปพบว่า มะม่วงแผ่นที่ได้มีค่าคุณภาพในด้านต่างๆดังนี้

4.4.1 คุณภาพทางกายภาพ

ผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ได้จากการพัฒนาโดยการเพิ่มเมล็ดธัญพืชและไม่เพิ่มเมล็ดธัญพืชพบว่ามีค่า a_w 0.54-0.56 โดยมีค่าต่ำกว่ามะม่วงแผ่นที่ไม่ใส่เมล็ดธัญพืชแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 แสดงคุณภาพทางกายภาพของมะม่วงแผ่นผสมธัญพืชและไม่ผสมธัญพืช

ผลิตภัณฑ์	a_w	L^*	a^*	b^*	Hardness (N)	Tensile strength (N/mm ²)
1	0.56 ^a	58.65±0.38 ^a	8.28±1.11 ^b	44.84±0.31 ^a	5.30±1.55 ^b	2.22±1.90 ^a
2	0.54 ^a	54.47±2.14 ^b	9.34±2.73 ^a	42.25±2.14 ^b	4.38±1.47 ^a	2.01±1.32 ^b

หมายเหตุ อักษรที่ต่างกันในแนวนอนแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

- 1 คือ มะม่วงแผ่นผสมสารละลายวุ้นอัตราส่วนเนื้อมะม่วง : วุ้น เป็น 10: 3
- 2 คือ มะม่วงแผ่นผสมสารละลายวุ้นอัตราส่วนเนื้อมะม่วง: วุ้น เป็น 10: 3 และธัญพืช

มะม่วงแผ่นที่ได้ผสมเมล็ดธัญพืช พบว่ามีค่าความสว่าง (L^*) 54.47ค่าสีแดง (a^*) 9.341 และค่าสีเหลือง (b^*) 42.25 และมีค่า แรงต้านการกดทะลุและแรงดึงขาด เป็น 4.38 N และ 2.01 (N/mm²) ตามลำดับ จากตารางจะพบว่า ค่า แรงต้านการกดทะลุและแรงดึงขาด มีค่าที่วัดได้น้อยกว่ามะม่วงแผ่นที่ไม่ใส่เมล็ดธัญพืช อาจกล่าวได้ว่า การเพิ่มเมล็ดธัญพืชลงไปในเรื่องของมะม่วงแผ่น

เพื่อเพิ่มรูปแบบให้มะม่วงแผ่นน่าสนใจและเพิ่มคุณค่าทางโภชนาการแล้วยังสามารถลดความเหนียวให้กับมะม่วงแผ่นได้ด้วย

4.4.2 คุณภาพทางประสาทสัมผัส

จากการประเมินคุณภาพทางประสาทสัมผัสโดยการให้คะแนนความชอบมะม่วงแผ่นพบว่ามะม่วงแผ่นที่ได้ผสมสารปรับปรุงเนื้อสัมผัสและจากการเพิ่มส่วนผสมที่เป็นเมล็ดธัญพืชได้คะแนนความชอบรวมเป็น 3.95 สูงกว่าคะแนนของมะม่วงแผ่นที่ไม่ได้เติมดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 แสดงคุณภาพทางประสาทสัมผัสของมะม่วงแผ่นผสมธัญพืชและไม่ผสมธัญพืช

ผลิตภัณฑ์	สี	กลิ่นมะม่วง	รสหวาน	ความเหนียว	ความยากง่ายในการเคี้ยว	ความชอบโดยรวม
1	3.45±1.28 ^a	3.18±0.94 ^a	3.42±0.31 ^a	3.67±1.21 ^b	3.28±1.17 ^b	3.23±1.51 ^b
2	3.35±1.24 ^a	3.2±1.04 ^a	3.90±0.88 ^a	4.00±0.86 ^a	3.97±0.72 ^a	3.95±0.78 ^a

หมายเหตุ อักษรที่ต่างกันในแนวนอนแสดงความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

1 คือ มะม่วงแผ่นผสมสารละลายวุ้นอัตราส่วนเนื้อมะม่วง : วุ้น เป็น 10: 3

2 คือ มะม่วงแผ่นผสมสารละลายวุ้นอัตราส่วนเนื้อมะม่วง: วุ้น เป็น 10: 3 และธัญพืช

4.5 การศึกษาอายุการเก็บของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่น

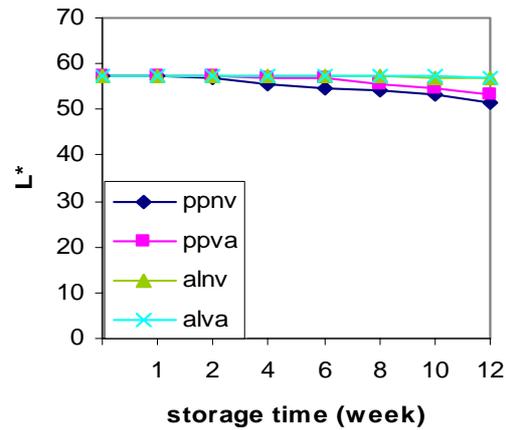
ในการทดลองนี้ทำการเก็บผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นในซองพลาสติกชนิด โพลีโพรพิลีน (Polypropylenes, PP) และซองอลูมิเนียมลามิเนตฟอยล์ภายใต้สภาวะสุญญากาศและสภาวะบรรยากาศนำไปเก็บที่อุณหภูมิห้อง ทำการสุ่มตัวอย่างเพื่อทดสอบค่าคุณภาพทางกายภาพ เคมี และทางประสาทสัมผัส ทุกๆ 2 สัปดาห์ เป็นเวลา 3 เดือน และเก็บที่สภาวะเร่งที่อุณหภูมิ 45 °C และ 55 °C สุ่มตัวอย่างตามระยะเวลาที่เก็บรักษาเป็นเวลา 2 สัปดาห์และ 1 สัปดาห์ สำหรับมะม่วงแผ่นที่นำมาศึกษาในหัวข้อนี้มี 2 ลักษณะ คือ มะม่วงแผ่นผสมผงวุ้นและมะม่วงแผ่นผสมผงวุ้นและธัญพืช

4.5.1 คุณภาพทางกายภาพ

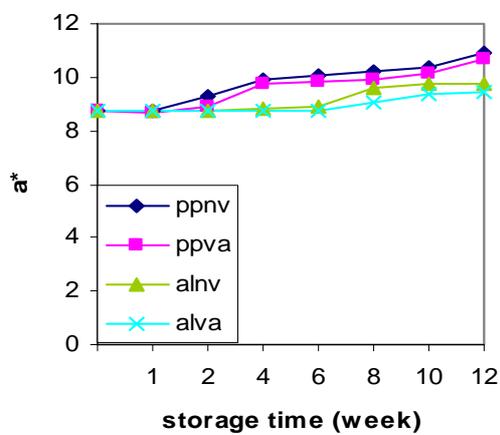
มะม่วงแผ่นที่บรรจุในซองและสภาวะการเก็บที่ต่างกัน เก็บที่อุณหภูมิห้อง (30-35 °C) พบว่าคุณภาพทางด้านกายภาพมีดังนี้

4.5.1.1 สี

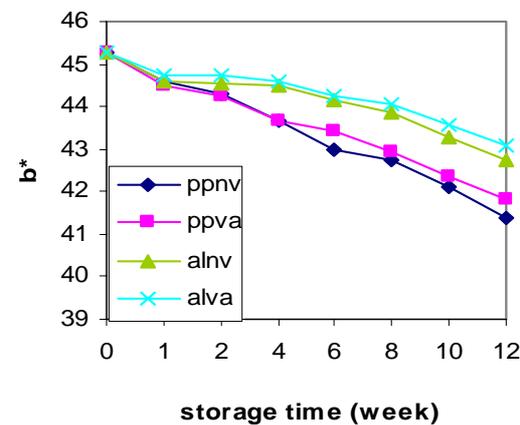
ค่าสีของผลิตภัณฑ์ พบว่าเมื่อระยะเวลาการเก็บเพิ่มขึ้นมะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและมะม่วงแผ่นผสมผงวุ้นและธัญพืช ที่มีสถานะการบรรจุต่างกัน มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงค่าสี L* (ความสว่าง), a* (สีแดง) และ b* (สีเหลือง) ในลักษณะเดียวกันดังนี้ คือทุกตัวอย่างของมะม่วงแผ่นมีค่าความสว่างและสีเหลืองลดลงในขณะที่ค่าสีแดงเพิ่มขึ้นตลอด 12 สัปดาห์ มีความแตกต่างจากผลิตภัณฑ์ที่ไม่ผ่านการเก็บรักษา (0 สัปดาห์) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) มะม่วงแผ่นชนิดที่ผสมธัญพืชและไม่ผสมธัญพืชที่บรรจุอยู่ในช่องพลาสติกชนิด PP มีค่าความสว่างและค่าสีเหลืองลดลงและค่าสีแดงเพิ่มขึ้นมากกว่าที่บรรจุในซองออลูมิเนียมลามิเนตฟอยล์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) มะม่วงแผ่นที่บรรจุสถานะบรรยากาศปกติค่าความสว่างและค่าสีเหลืองจะลดลงในขณะที่ค่าสีแดงเพิ่มขึ้นมากกว่ามะม่วงแผ่นที่บรรจุในถุงชนิดเดียวกันภายใต้สถานะสุญญากาศ ผลที่ได้แสดงดังรูปที่ 4.4 และรูปที่ 4.5

(A) L*

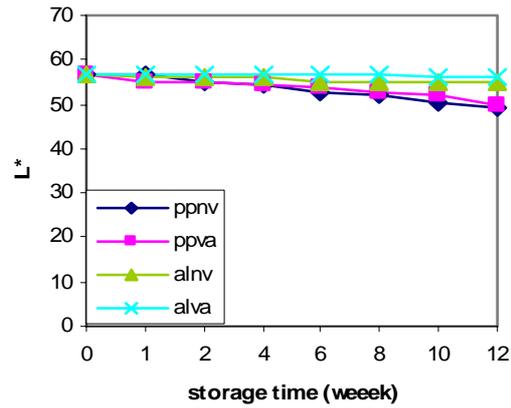
(B) a*

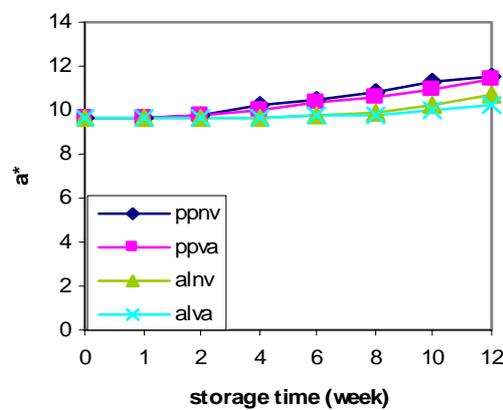
(C) b*

รูปที่ 4.4 ค่า L^* (A), a^* (B) และ b^* (C) ของมะม่วงแผ่นผสมผงวุ้น ในแต่ละสภาวะการเก็บที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิห้องในระยะเวลา 12 สัปดาห์

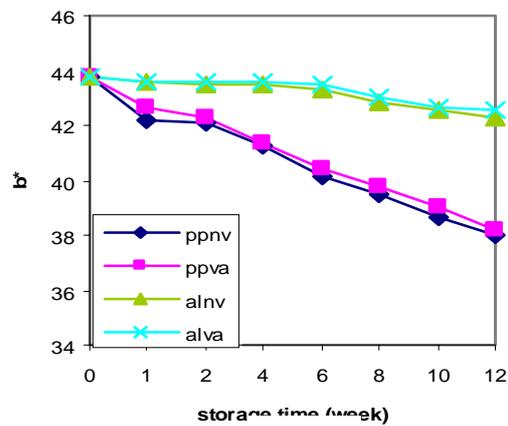
หมายเหตุ pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตพอยด์
nv เก็บในสภาวะบรรยากาศ va เก็บในสภาวะสุญญากาศ

(A) L*

(B) a*

(C) b*

รูปที่ 4.5 ค่า L*(A), a*(B) และ b*(C) ของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและซีอิ๊วในแต่ละสภาวะการเก็บรักษาที่อุณหภูมิห้องเก็บในระยะเวลา 12 สัปดาห์

หมายเหตุ pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตฟอยล์
nv เก็บในสภาวะบรรยากาศ va เก็บในสภาวะสุญญากาศ

จากผลการทดลองพบว่ามะม่วงแผ่นทั้งชนิดที่ผสมธัญพืชและไม่ผสมธัญพืชที่บรรจุในของออลูมิเนียมลามิเนตพอยล์สามารถรักษาคุณภาพด้านสี (L^* , a^* และ b^*) ได้ดีกว่ามะม่วงแผ่นที่บรรจุในของพลาสติกชนิด PP และมะม่วงแผ่นที่บรรจุสภาวะสุญญากาศสามารถช่วยชะลอการเปลี่ยนแปลงของสีได้ดีกว่ามะม่วงแผ่นที่บรรจุสภาวะบรรยากาศปกติโดยที่โดยที่ของออลูมิเนียมลามิเนตพอยล์ เป็นของที่มีความหนาถึง 3 ชั้น (OPP/ALU/LDPE) ซึ่งมีลักษณะในการป้องกันทั้งแสงและการซึมผ่านของก๊าซและไอน้ำได้ (ปูน คงเจริญเกียรติ และ สมพร คงเจริญเกียรติ, 2541) และเมื่อเก็บบรรจุในสภาวะสุญญากาศ ที่กำจัดออกซิเจน ที่หลงเหลือในภาชนะบรรจุ จึงช่วยชะลอการเปลี่ยนแปลงสีของมะม่วงแผ่นได้ดีกว่ามะม่วงแผ่นที่เก็บบรรจุในบรรจุภัณฑ์ชนิดเดียวกันที่ปิดโดยไม่ได้ปรับสภาวะเป็นสุญญากาศ

เมื่อพิจารณาสภาวะการเก็บบรรจุของพลาสติกชนิด PP พบว่ามีผลต่อค่า L^* (ความสว่าง), a^* (สีแดง) และ b^* (สีเหลือง) ของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นทั้ง 2 กลุ่ม ที่เก็บรักษา 12 สัปดาห์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) แต่ลักษณะของมะม่วงแผ่นทั้ง 2 กลุ่มจะคล้ายมากกว่าที่เก็บของออลูมิเนียมลามิเนตพอยล์ ทั้งที่เก็บในสภาวะสุญญากาศและสภาวะบรรยากาศ เนื่องจากของพลาสติกชนิด PP มีลักษณะที่ใส ไม่สามารถป้องกันทั้งแสง การซึมผ่านของก๊าซและไอน้ำได้ จึงเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดปฏิกิริยาสีน้ำตาล (Maillard browning reaction) ให้เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว (Rizzi, G.P. 1994) ทำให้มะม่วงแผ่นทั้ง 2 กลุ่มที่เก็บในของพลาสติกชนิด PP ทั้ง 2 สภาวะ เมื่อเก็บรักษาเป็นเวลา 12 สัปดาห์ มีอัตราการเปลี่ยนแปลงของสีมากกว่ามะม่วงแผ่นที่เก็บบรรจุในของออลูมิเนียมลามิเนตพอยล์ อย่างไรก็ตามจะเห็นว่ามะม่วงแผ่นที่เก็บบรรจุของพลาสติกชนิด PP และในของออลูมิเนียมลามิเนตพอยล์ ในสภาวะสุญญากาศมีการเปลี่ยนแปลงเป็นสีน้ำตาลเช่นกัน ซึ่งเป็นเพราะ ออกซิเจนไม่มีผลต่อปฏิกิริยาเมลลาร์ด นอกจากออกซิเจนจะช่วยออกซิไดส์สารอื่นให้เป็นรูปที่ไวต่อการเกิดปฏิกิริยา ดังนั้นปฏิกิริยาการเกิดสีน้ำตาลนี้จึงเกิดขึ้นได้ในสภาวะที่ไม่มีออกซิเจน (นิธิยา รัตนานนต์, 2545)

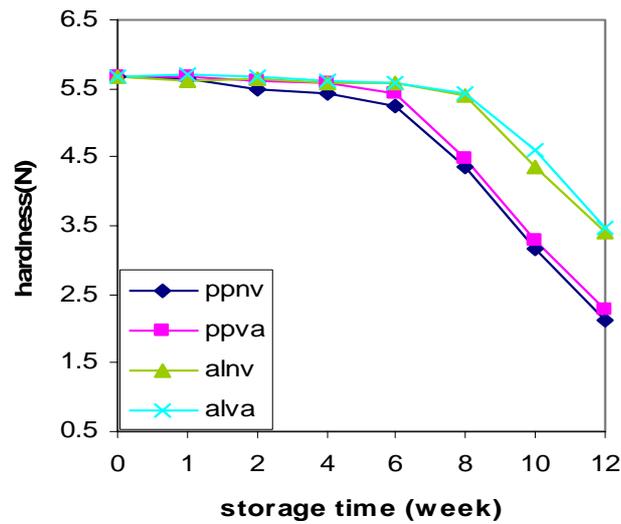
จากผลการเปลี่ยนแปลงค่าสีของมะม่วงแผ่นระหว่างการเก็บรักษาเป็นเช่นเดียวกับการศึกษาของ Irwandi et al. (1998) ที่กล่าวว่าเมื่อระยะเวลาในการเก็บรักษาเพิ่มขึ้นผลไม้แผ่นจะมีค่าความสว่าง และค่าสีเหลืองลดลง แต่มีค่าสีแดงเพิ่มขึ้น หรือมีการเกิดสีน้ำตาลที่ไม่อาศัยเอนไซม์เพิ่มขึ้นเมื่อระยะเวลาในการเก็บรักษาเพิ่มขึ้นนั่นเอง การเกิดปฏิกิริยาเมลลาร์ด ระหว่างหมู่คาร์บอนิลของน้ำตาลรีดิวซิงและหมู่อะมิโนของโปรตีน ซึ่งนำไปสู่การเกิดเม็ดสีน้ำตาลของเมลานอยดิน และทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงด้านสีในผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่น

การเกิดสีน้ำตาลของมะม่วงแผ่นอาจเนื่องมาจากมะม่วงแผ่นมีค่า a_w อยู่ในช่วง 0.51-0.63 ซึ่งเหมาะสมกับการเกิดสีน้ำตาลที่ไม่อาศัยเอนไซม์ (ไพโรจน์ วิริยจารี, 2539) รวมทั้งมะม่วงยังมีปริมาณน้ำตาลรีดิวซิง และกรดอะมิโนในปริมาณที่สูง ซึ่งเป็นสารตั้งต้นของการเกิดสีน้ำตาลชนิดนี้ แม้ว่าปริมาณน้ำตาลรีดิวซิงของมะม่วงแผ่นจะค่อนข้างคงที่ตลอดระยะเวลา 12 สัปดาห์

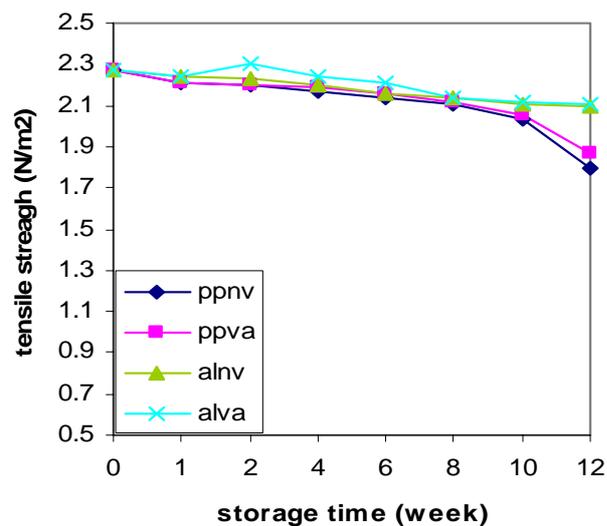
(ตารางที่ 4.12 และ ตารางที่ 4.13) ซึ่ง Steele (1988) กล่าวว่าเมื่อมีการเกิดสื่อน้ำตาล การสูญเสียของ น้ำตาลรีดิวิงจะมีน้อยมากจนไม่สามารถวัดการเปลี่ยนแปลงของความดันไอได้ โดยการสูญเสีย ของน้ำตาลรีดิวิงดังกล่าวมีค่าน้อยกว่าร้อยละ 0.5

4.5.1.2 เนื้อสัมผัส

จากรูปที่ 4.6 และรูปที่ 4.7 เมื่อระยะเวลาการเก็บเพิ่มขึ้นมะม่วงแผ่นทั้งชนิดที่ผสม รัญพีชและไม่ผสมรัญพีช ที่มีสภาวะการเก็บบรรจุต่างกัน มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงค่าเนื้อสัมผัส ทั้งค่าแรงต้านการกดทะลุและ แรงดึงขาดจนมีความแตกต่างจากผลิตภัณฑ์ที่ไม่ผ่านการเก็บรักษา (0 ลิปดาห์) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) โดยมะม่วงแผ่นทั้งชนิดที่ผสมรัญพีชและไม่ผสม รัญพีชที่บรรจุอยู่ในซองออลูมิเนียมลามิเนตพอยล์ในสภาวะบรรยากาศและสภาวะสุญญากาศจะมีค่า เนื้อสัมผัสลดลงเล็กน้อยเมื่อเวลาในการเก็บเพิ่มขึ้น ในขณะที่กลุ่มที่บรรจุของพลาสติกชนิด PP ใน สภาวะบรรยากาศและสภาวะสุญญากาศจะลดลงมาก ทั้งนี้เพราะซองออลูมิเนียมลามิเนตพอยล์ สามารถป้องกันความชื้นได้ดีกว่า อีกทั้งมีความหนาถึง 3 ชั้น (OPP/ALU/LDPE) ซึ่งมีลักษณะใน การป้องกันทั้งแสง การซึมผ่านของก๊าซและไอน้ำจึง (ปุ่น คงเจริญเกียรติ และ สมพร คงเจริญ เกียรติ, 2541) สามารถลดการเปลี่ยนแปลงคุณภาพทั้งทางด้านสีและเนื้อสัมผัสได้ดีกว่าพลาสติก ชนิด PP และจากการทดลองนี้พบว่ามะม่วงแผ่นทุกสภาวะการเก็บจะมีลักษณะของเนื้อสัมผัสมี ความเกาะตัวน้อยเนื่องจากเกิดการ syneresis จึงทำให้มะม่วงแผ่นมีคุณภาพด้านเนื้อสัมผัสที่วัดได้ ลดลง

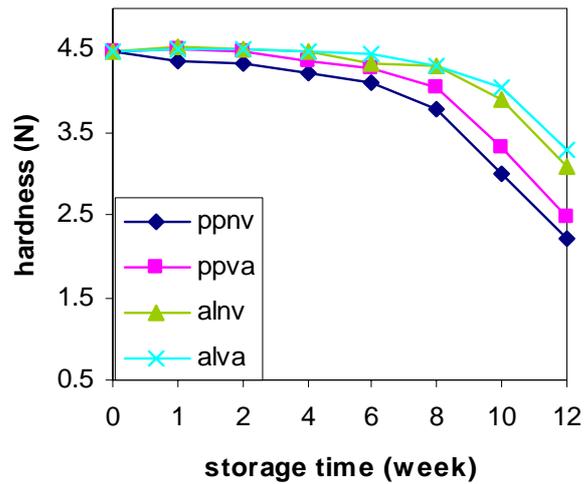
(A) Hardness

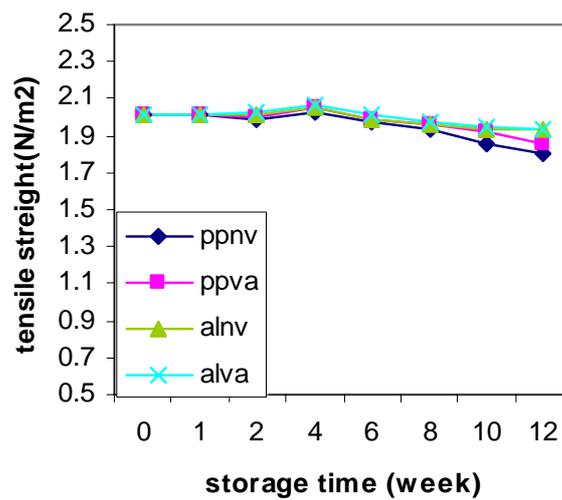
(B) Tensile strength

รูปที่ 4.6 การเปลี่ยนแปลงค่าเนื้อสัมผัสทั้งค่า hardness (A) และ Tensile strength (B) ของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นในแต่ละสถานะการเก็บในระยะเวลา 12 สัปดาห์

หมายเหตุ pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP   al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตฟอยล์
 nv เก็บในสถานะบรรยากาศ   va เก็บในสถานะสุญญากาศ

(A) Hardness

(B) Tensile strength

รูปที่ 4.7 การเปลี่ยนแปลงค่าเนื้อสัมผัสทั้งค่า Hardness(a) และ Tensile strength (b) ของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืชในแต่ละสถานะการเก็บในระยะเวลา 12 สัปดาห์

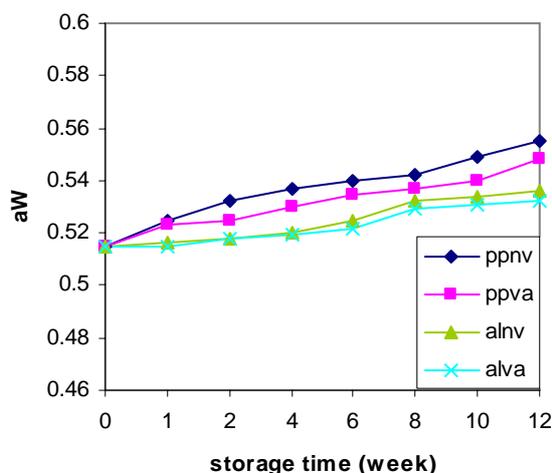
หมายเหตุ pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP
nv เก็บในสถานะบรรยากาศ

al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตฟอยล์
va เก็บในสถานะสุญญากาศ

อย่างไรก็ตามเมื่อทำการวิเคราะห์ความแตกต่างค่าเนื้อสัมผัสของมะม่วงแผ่นทั้ง 2 กลุ่มในบรรจุภัณฑ์ชนิดเดียวกันระหว่างสภาวะบรรยากาศและสุญญากาศทั้ง พบว่าสภาวะการเก็บบรรจุไม่มีผลต่อค่าเนื้อสัมผัสของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นทั้งชนิดที่ผสมธัญพืชและไม่ผสมธัญพืช อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ทั้งนี้อาจมีสาเหตุจากระบบการบรรจุแบบสุญญากาศเป็นสภาวะอย่างหนึ่งที่ดูคอกอากาศภายในบรรจุภัณฑ์ออก เพื่อลดโอกาสการทำปฏิกิริยาของออกซิเจนกับอาหารซึ่งจะนำไปสู่การเสื่อมเสียเท่านั้น (ปุ่น คงเจริญเกียรติ และ สมพร คงเจริญเกียรติ, 2541)

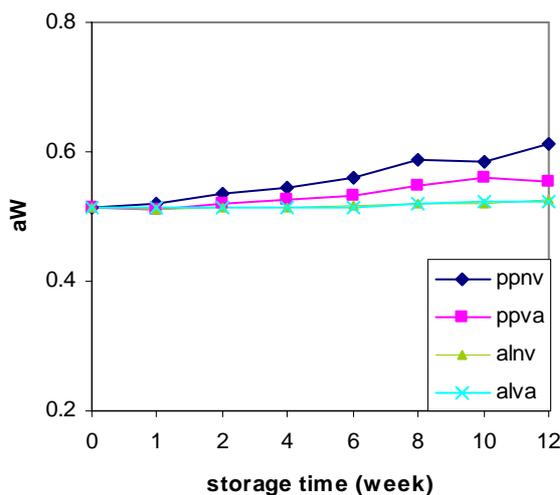
4.5.1.3 ค่า a_w (water activity)

จากรูปที่ 4.8 และรูปที่ 4.9 แสดงการเปลี่ยนแปลงของค่า water activity (a_w) ของมะม่วงแผ่นทั้ง 2 กลุ่ม (ที่ผสมธัญพืชและไม่ผสมธัญพืช) เมื่อผ่านไป 12 สัปดาห์ ผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่น ที่มีการเก็บบรรจุต่างกันทุกสภาวะ มีแนวโน้มการเปลี่ยนแปลง a_w จนมีความแตกต่างจากผลิตภัณฑ์ที่ไม่ผ่านการเก็บรักษา (0 สัปดาห์) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) โดยค่า a_w ของมะม่วงแผ่นทั้ง 2 กลุ่มที่บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP ที่ไม่ได้ปรับสภาวะสุญญากาศ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับสภาวะการเก็บแบบอื่นๆ

รูปที่ 4.8 การเปลี่ยนแปลงค่า water activity ของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นในแต่ละสภาวะการเก็บในระยะเวลา 12 สัปดาห์

หมายเหตุ pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP   al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตฟอยล์
nv เก็บในสภาวะบรรยากาศ   va เก็บในสภาวะสุญญากาศ

รูปที่ 4.9 การเปลี่ยนแปลงค่า water activity ของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและข้าวฟ่างใน แต่ละสภาวะการเก็บในระยะเวลา 12 สัปดาห์

หมายเหตุ pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตพอยล์
nv เก็บในสภาวะบรรยากาศ va เก็บในสภาวะสุญญากาศ

เมื่อพิจารณาถึงสภาวะการเก็บบรรจุของมะม่วงแผ่นทั้ง 2 กลุ่มที่เก็บในซองอลูมิเนียมลามิเนตพอยล์สภาวะการบรรจุแบบสุญญากาศจะมีค่า a_w ไม่แตกต่างกันทางสถิติกับมะม่วงแผ่น ที่เก็บในซองอลูมิเนียมลามิเนตพอยล์สภาวะบรรยากาศ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ทั้งนี้ เนื่องจาก อลูมิเนียมลามิเนตพอยล์ที่สามารถป้องกันความชื้นได้จึงทำให้ค่า a_w ของมะม่วงแผ่นที่บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตพอยล์ทั้ง 2 สภาวะไม่แตกต่างกันมาก และเมื่อเทียบกับคุณสมบัติในการยอมให้น้ำซึมผ่านและออกซิเจนผ่านได้จะดีกว่าพลาสติกชนิด PP จึงทำให้มะม่วงแผ่นทั้ง 2 กลุ่ม (มะม่วงแผ่นที่ผสมข้าวฟ่างและไม่ผสมข้าวฟ่าง) ที่บรรจุของพลาสติกชนิด PP มีค่า a_w ที่เพิ่มขึ้นมากที่สุด

4.5.1.4 คุณภาพทางเคมี

จากตารางที่ 4.13 การประเมินคุณภาพทางด้านเคมี เมื่อระยะเวลาการเก็บเพิ่มขึ้นพบว่า ค่าคุณภาพทางด้านเคมีของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้น ที่มีสภาวะการเก็บบรรจุต่างกัน จะไม่มีผลต่อปริมาณร้อยละความเป็นกรดทั้งหมด ร้อยละปริมาณน้ำตาลรีดิวซิง น้ำตาลทั้งหมดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) ตลอดเวลาในการเก็บรักษา 12 สัปดาห์ ผลที่ได้ตรงกับงานวิจัยเรื่องทุเรียนแผ่นของพรศักดิ์ ประสิทธิ์แพทย์ (2545) ซึ่งพบว่าปริมาณน้ำตาลรีดิวซิงของทุเรียนแผ่นที่ผลิตจากทุเรียนพันธุ์ชะนีค่อนข้างคงที่ตลอดระยะเวลา 12 สัปดาห์ ซึ่ง Steele (1988) กล่าวว่าเมื่อเกิดปฏิกิริยาสีน้ำตาลขึ้นกับผลิตภัณฑ์ การสูญเสียน้ำตาลรีดิวซิงมีน้อยมากจนไม่สามารถวัดการเปลี่ยนแปลงของความดันไอได้ โดยการสูญเสียของน้ำตาลรีดิวซิงดังกล่าวมีค่าน้อยกว่าร้อยละ 0.5

ตารางที่ 4.13 ค่าคุณภาพทางเคมีของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิห้อง
ในแต่ละสถานะการเก็บเป็นเวลา 12 สัปดาห์

ค่าคุณภาพ	สถานะ การเก็บ	0 สัปดาห์	4 สัปดาห์	8 สัปดาห์	12 สัปดาห์
ปริมาณกรดที่ไตเตรตได้	ppnv ^{ns}	^{ns} 2.09±0.00	^{ns} 2.13±0.01	^{ns} 2.09±0.01	^{ns} 2.13±0.01
	ppva ^{ns}	2.09±0.01	2.17±0.01	2.09±0.01	2.13±0.03
	alnv ^{ns}	2.09±0.02	2.14±0.03	2.12±0.03	2.15±0.02
	alva ^{ns}	2.09±0.03	2.19±0.02	2.11±0.02	2.09±0.01
ปริมาณน้ำตาลรีดิวซิง	ppnv ^{ns}	^{ns} 20.34±0.74	^{ns} 21.23±0.61	^{ns} 20.39±0.28	^{ns} 20.46±0.01
	ppva ^{ns}	20.34±0.74	20.71±0.58	20.41±1.44	20.79±0.14
	alnv ^{ns}	20.34±0.74	20.39±0.26	20.54±0.23	20.66±0.92
	alva ^{ns}	20.34±0.74	20.36±0.25	20.30±0.20	20.76±0.39
ปริมาณน้ำตาลทั้งหมด	ppnv ^{ns}	^{ns} 58.41±0.30	^{ns} 58.41±0.03	^{ns} 58.47±0.96	^{ns} 58.67±0.48
	ppva ^{ns}	58.41±0.30	58.47±0.93	58.66±0.65	58.47±0.88
	alnv ^{ns}	58.41±0.30	58.40±0.66	58.40±0.43	58.40±0.82
	alva ^{ns}	58.41±0.30	58.41±0.24	58.40±0.74	58.39±0.12

หมายเหตุ ตัวอักษร ns แสดงว่าไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$)

ตัวอักษรบนขวาที่แตกต่างกันในแนวนอนแสดงถึงความแตกต่างกันทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

ตัวอักษรบนซ้ายที่แตกต่างกันในแนวตั้งแสดงถึงความแตกต่างกันทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตพอยล์

nv เก็บในสภาวะบรรยากาศ va เก็บในสภาวะสุญญากาศ

ตารางที่ 4.14 ค่าคุณภาพทางเคมีของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืช ที่เก็บรักษาที่ อุณหภูมิห้องในแต่ละสภาวะการเก็บเป็นเวลา 12 สัปดาห์

ค่าคุณภาพ	สภาวะ การเก็บ	0 สัปดาห์	4 สัปดาห์	8 สัปดาห์	12 สัปดาห์
ปริมาณกรดที่ไทเตรตได้	ppnv ^{ns}	1.75±0.02	^{ns} 1.75±0.04	^{ns} 1.78±0.03	^{ns} 1.77±0.02
	ppva ^{ns}	1.75±0.02	1.75±0.01	1.78±0.05	1.74±0.02
	alnv ^{ns}	1.75±0.02	1.71±0.04	1.77±0.01	1.78±0.04
	alva ^{ns}	1.75±0.02	1.71±0.02	1.72±0.01	1.78±0.03
ปริมาณน้ำตาลรีดิวซิง	ppnv	29.59±0.21 ^b	^{ns} 29.84±0.2 ^a	^a 29.93±0.11 ^a	^a 30.02±0.53 ^a
	ppva	29.59±0.21 ^c	29.61±0.34 ^c	^{ab} 29.76±0.3 ^b	^b 29.68±0.1 ^a
	alnv	29.59±0.21 ^c	29.64±0.26 ^b	^b 29.66±0.29 ^b	^b 29.74±0.02 ^a
	alva	29.59±0.21 ^c	9.63±0.34 ^a	^b 29.64±0.29 ^a	^b 29.66±0.41 ^a
ปริมาณน้ำตาลทั้งหมด	ppnv	63.64±0.23 ^a	^{ns} 63.59±0.17 ^a	^d 63.02±1.78 ^b	^a 63.33±0.04 ^c
	ppva	63.64±0.23 ^a	63.72±0.13 ^a	^c 63.79±0.11 ^{ab}	^b 62.8±0.10 ^b
	alnv	63.64±0.23 ^a	63.57±0.12 ^b	^b 63.33±0.09 ^c	^a 63.38±0.11 ^c
	alva	63.64±0.23 ^a	63.72±0.10 ^{ab}	^a 63.42±1.09 ^b	^a 63.33±0.26 ^c

หมายเหตุ ตัวอักษร ns แสดงค่าเฉลี่ยนั้นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p>0.05$)

ตัวอักษรบนขวาที่แตกต่างกันในแนวนอนแสดงถึงความแตกต่างกันทางสถิติ ($p\leq 0.05$)

ตัวอักษรบนซ้ายที่แตกต่างกันในแนวตั้งแสดงถึงความแตกต่างกันทางสถิติ ($p\leq 0.05$)

pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตพอยล์

nv เก็บในสภาวะบรรยากาศ va เก็บในสภาวะสุญญากาศ

เมื่อพิจารณาผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืช (ตารางที่ 4.14) ที่มีสภาวะการเก็บบรรจุที่ต่างกัน พบว่าสภาวะการเก็บรักษามีผลต่อปริมาณร้อยละน้ำตาลรีดิวซิง และน้ำตาลทั้งหมดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p\leq 0.05$) ในขณะที่ปริมาณร้อยละความเป็นกรดทั้งหมดของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืช ในทุกสภาวะการเก็บจะค่อนข้างคงที่ และไม่แตกต่างจากมะม่วงแผ่นที่ไม่ผ่านการเก็บรักษา (0 สัปดาห์) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) เมื่อเวลาในการเก็บรักษาเพิ่มขึ้น โดยปริมาณน้ำตาลรีดิวซิงจะมีปริมาณเพิ่มขึ้นเล็กน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ

ปริมาณน้ำตาลทั้งหมดที่มีแนวโน้มลดลง เมื่อเก็บรักษาไว้เป็นเวลานานจะเกิดปฏิกิริยาสีน้ำตาลที่ไม่อาศัยเอนไซม์ขึ้น อีกทั้งผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืช มีส่วนผสมที่เป็นธัญพืชที่มีคุณสมบัติในการดูดความชื้น ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการเกิดปฏิกิริยาสีน้ำตาลเพราะว่าในสภาพที่แห้งหมู่คาร์บอนิลของน้ำตาลรีดิวซิงและกรดอะมิโนของโปรตีนจะคงตัว และไม่เกิดปฏิกิริยาสีน้ำตาล แต่เมื่อมีน้ำเพียงอยู่เล็กน้อยปฏิกิริยาสีน้ำตาลนี้ก็จะเกิดขึ้นได้ทันที (นิธิยารัตนาปนนต์, 2545) ดังนั้นจะเห็นว่าผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่บรรจุในซองออลูมิเนียมลามิเนตพอยล์จะสามารถรักษาคุณภาพทางเคมีให้มีการเปลี่ยนแปลงน้อยกว่าผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP ทั้งนี้เนื่องจากคุณสมบัติของออลูมิเนียมลามิเนตพอยล์ 3 ชั้น (OPP/LU/LDPE) เมื่อเปรียบเทียบคุณสมบัติในการยอมให้อุณหภูมิซึมผ่านและก๊าซออกซิเจนผ่านได้จะดีกว่าพลาสติกชนิด PP (วุฒิชัย นาครักษา, 2535) ออลูมิเนียมทั้ง 3 ชั้น ซึ่งล้วนแล้วแต่มีคุณสมบัติการยอมให้อุณหภูมิและก๊าซผ่านได้ต่ำ

4.5.1.5 คุณภาพทางด้านประสาทสัมผัส

จากการทดสอบโดยการให้คะแนนความชอบ (5-point hedonic scale) ในแต่ละคุณลักษณะของตัวอย่างมะม่วงแผ่นผสมธัญพืชและไม่ผสมธัญพืชที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิห้อง (30-35 องศาเซลเซียส) ในซองออลูมิเนียมพอยล์และในซองพลาสติกชนิด PP ในสภาวะบรรยากาศและในสภาวะสุญญากาศ เป็นเวลา 1,2,4,6,8,10 และ 12 สัปดาห์ ดังแสดงในตารางที่ 4.15 และ ตารางที่ 4.16 พบว่ามะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้น ที่บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP ในสภาวะบรรยากาศและสภาวะสุญญากาศ ผู้ทดสอบให้คะแนนความชอบด้านสี, กลิ่นมะม่วง, ความหวาน, ค่าเนื้อสัมผัสและความชอบโดยรวมต่ำกว่า 3 คะแนนในสัปดาห์ที่ 8 และที่บรรจุในซองออลูมิเนียมพอยล์ในสภาวะบรรยากาศและสภาวะสุญญากาศ ผู้ทดสอบให้คะแนนความชอบในด้านสี กลิ่นมะม่วง ความหวาน ค่าเนื้อสัมผัสและความชอบโดยรวมต่ำกว่า 3 คะแนนในสัปดาห์ที่ 10 เมื่อพิจารณา มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืช ที่บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP ในสภาวะบรรยากาศและสภาวะสุญญากาศ ผู้ทดสอบให้คะแนนความชอบด้านสี, กลิ่นมะม่วง ความหวาน, ค่าเนื้อสัมผัสและความชอบโดยรวมต่ำกว่า 3 คะแนนในสัปดาห์ที่ 10 และที่บรรจุในซองออลูมิเนียมพอยล์ในสภาวะบรรยากาศและสภาวะสุญญากาศให้คะแนนความชอบในด้านสี ค่าเนื้อสัมผัส กลิ่นมะม่วง ความหวาน สัมผัสและความชอบโดยรวมต่ำกว่า 3 คะแนนในสัปดาห์ที่ 12 และจากการเปรียบเทียบระหว่างการเก็บบรรจุในสภาวะบรรยากาศและสภาวะสุญญากาศของมะม่วงแผ่นทั้ง 2 กลุ่มที่ถูกบรรจุในบรรจุภัณฑ์ชนิดเดียวกันพบว่า มะม่วงแผ่นที่เก็บในสภาวะสุญญากาศมีความแตกต่างในด้านคุณลักษณะด้านสี, กลิ่นมะม่วง, ความหวาน, ค่าเนื้อสัมผัสและความชอบโดยรวมน้อยกว่าที่เก็บในสภาวะบรรยากาศเพียงเล็กน้อย โดยคะแนนความชอบในด้านเนื้อสัมผัสที่ลดลงเมื่อระยะเวลาเก็บมากขึ้นน่าจะเกี่ยวข้องกับการเกิด Syneresis ของมะม่วงแผ่นที่ทำให้มะม่วงแผ่นมี

ลักษณะเนื้อสัมผัสที่วัดได้ลดลง จึงทำให้มะม่วงแผ่นนั้นมีการเกาะตัวที่น้อยลง ส่วนคะแนนความชอบในด้านสีจะพบว่ามะม่วงแผ่นที่มีสีคล้ำเมื่ออายุในการเก็บรักษาที่เพิ่มขึ้นจะมีผลทำให้คะแนนความชอบในด้านสีของมะม่วงแผ่นลดลงด้วย

ตารางที่ 4.15 คะแนนความชอบเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นในแต่ละสภาวะการเก็บรักษาที่อุณหภูมิห้องเก็บในระยะเวลา 12 สัปดาห์

		คะแนนความชอบเฉลี่ย (5-point hedonic scale)				
คุณลักษณะ	สภาวะการเก็บ	0 สัปดาห์	4 สัปดาห์	8 สัปดาห์	10 สัปดาห์	12 สัปดาห์
สี	ppnv	4.48±0.56 ^a	^{ns} 3.71±0.58 ^b	^c 2.75±0.77 ^d	^b 2.40±0.74 ^c	^b 1.90±0.70 ^f
	ppva	4.48±0.56 ^a	3.82±0.50 ^b	^c 2.70±0.59 ^d	^c 1.93±0.45 ^e	^c 1.67±0.51 ^f
	alnv	4.48±0.56 ^a	3.78±0.67 ^b	^b 3.15±0.44 ^d	^b 2.86±0.50 ^e	^b 1.91±0.62 ^f
	alva	4.48±0.56 ^a	3.95±0.47 ^b	^a 3.35±0.52 ^d	^a 2.78±0.58 ^e	^a 2.33±0.60 ^f
กลิ่นมะม่วง	ppnv	3.83±0.64 ^a	^{ns} 3.65±0.57 ^b	^b 2.40±0.49 ^d	^c 2.03±0.03 ^e	^b 1.68±0.47 ^f
	ppva	3.83±0.64 ^a	3.53±0.56 ^b	^b 2.55±0.50 ^d	^d 1.86±0.39 ^e	^b 1.50±0.50 ^f
	alnv	3.83±0.64 ^a	3.47±0.65 ^b	^a 3.09±0.50 ^c	^b 2.38±0.58 ^d	^b 1.68±0.47 ^e
	alva	3.83±0.64 ^a	3.45±0.56 ^b	^a 3.05±0.53 ^d	^a 2.53±0.59 ^e	^a 1.98±0.57 ^f
ความหวาน	ppnv	4.05±0.65 ^a	^a 3.70±0.54 ^b	^c 2.72±0.64 ^d	^c 1.95±0.47 ^e	^b 1.60±0.49 ^f
	ppva	4.05±0.65 ^a	^a 3.76±0.59 ^b	^c 2.72±0.69 ^d	^b 2.08±0.49 ^e	^b 1.63±0.52 ^f
	alnv	4.05±0.65 ^a	^b 3.38±0.49 ^b	^b 3.01±0.61 ^c	^a 2.47±0.59 ^d	^b 1.90±0.54 ^e
	alva	4.05±0.65 ^a	^b 3.63±0.69 ^b	^a 3.17±0.46 ^d	^a 2.57±0.53 ^e	^a 1.93±0.61 ^f
ความเหนียว	ppnv	4.33±0.54 ^a	^a 3.80±0.44 ^b	^c 2.53±0.50 ^d	^b 2.00±0.53 ^e	^c 1.61±0.49 ^f
	ppva	4.33±0.54 ^a	^b 3.56±0.59 ^b	^b 2.78±0.52 ^d	^b 1.93±0.44 ^e	^c 1.56±0.49 ^f
	alnv	4.33±0.54 ^a	^{ab} 3.68±0.67 ^b	^b 3.03±0.57 ^d	^a 2.73±0.57 ^e	^b 1.73±0.61 ^f
	alva	4.33±0.54 ^a	^a 3.81±0.65 ^b	^a 3.25±0.54 ^d	^a 2.93±0.54 ^e	^a 2.25±0.60 ^f

หมายเหตุ ตัวอักษร ns แสดงค่าเฉลี่ยนั้นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p>0.05$)

ตัวอักษรบนขวาที่แตกต่างกันในแนวนอนแสดงถึงความแตกต่างกันทางสถิติ ($p\leq 0.05$)

ตัวอักษรบนซ้ายที่แตกต่างกันในแนวตั้งแสดงถึงความแตกต่างกันทางสถิติ ($p\leq 0.05$)

pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP   al บรรจุในซองออลูมิเนียมลามิเนตพอยล์

nv เก็บในสภาวะบรรยากาศ   va เก็บในสภาวะสุญญากาศ

ตารางที่ 4.15 (ต่อ)

		คะแนนความชอบเฉลี่ย (5-point hedonic scale)				
คุณลักษณะ	สภาวะการเก็บ	0 สัปดาห์	4 สัปดาห์	8 สัปดาห์	10 สัปดาห์	12 สัปดาห์
ความยาก ง่ายในการ เคี้ยว	ppnv	4.20±0.62 ^a	3.61±0.52 ^b	2.52±0.50 ^d	1.88±0.41 ^e	1.61±0.55 ^f
	ppvva	4.20±0.62 ^a	3.63±0.52 ^b	2.80±0.73 ^d	2.02±0.56 ^e	1.63±0.49 ^f
	alnv	4.20±0.62 ^a	3.68±0.49 ^b	3.03±0.58 ^c	2.72±0.58 ^d	1.93±0.55 ^e
	alva	4.20±0.62 ^a	4.05±0.56 ^b	3.23±0.49 ^d	2.78±0.75 ^e	1.98±0.57 ^f
ความ ชอบ โดยรวม	ppnv	4.16±0.58 ^a	3.60±0.58 ^b	2.28±0.49 ^d	1.98±0.39 ^e	1.63±0.48 ^f
	ppvva	4.16±0.58 ^a	3.50±0.59 ^b	2.53±0.54 ^d	2.03±0.32 ^e	1.55±0.50 ^f
	alnv	4.16±0.58 ^a	3.75±0.67 ^b	3.15±0.58 ^d	2.77±0.53 ^e	2.05±0.50 ^f
	alva	4.16±0.58 ^a	3.70±0.69 ^b	3.02±0.59 ^d	2.76±0.64 ^e	2.05±0.50 ^f
หมายเหตุ	ตัวอักษร ns แสดงค่าเฉลี่ยนั้นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p>0.05$) ตัวอักษรบนขวาที่แตกต่างกันในแนวนอนแสดงถึงความแตกต่างกันทางสถิติ ($p\leq 0.05$) ตัวอักษรบนซ้ายที่แตกต่างกันในแนวตั้งแสดงถึงความแตกต่างกันทางสถิติ ($p\leq 0.05$) pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตพอยล์ nv เก็บในสภาวะบรรยากาศ va เก็บในสภาวะสุญญากาศ					

ตารางที่ 4.16 คะแนนความชอบเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืช
ในแต่ละสภาวะการเก็บ รักษาที่อุณหภูมิห้องเก็บในระยะเวลา 12 สัปดาห์

คุณลักษณะ	สภาวะการเก็บ	คะแนนความชอบเฉลี่ย (5-point hedonic scale)				
		0 สัปดาห์	4 สัปดาห์	8 สัปดาห์	10 สัปดาห์	12 สัปดาห์
สี	ppnv	4.42±0.54 ^a	ns 4.20±0.51 ^b	c 3.63±0.56 ^d	b 2.95±0.53 ^e	b 2.41±0.43 ^f
	ppva	4.42±0.54 ^a	ns 4.16±0.46 ^b	c 3.53±0.59 ^d	c 2.88±0.61 ^e	c 2.18±0.46 ^f
	alnv	4.42±0.54 ^a	ns 3.83±0.52 ^b	b 3.42±0.55 ^c	a 3.40±0.51 ^c	b 2.38±0.40 ^d
	allva	4.42±0.54 ^a	ns 4.23±0.52 ^b	a 3.81±0.59 ^c	a 3.72±0.56 ^c	a 2.60±0.49 ^d
กลิ่นมะม่วง	ppnv	4.43±0.56 ^a	ns 3.91±0.62 ^b	b 3.15±0.61 ^d	c 2.88±0.64 ^e	b 2.33±0.57 ^f
	ppva	4.43±0.56 ^a	ns 4.06±0.54 ^b	b 3.17±0.49 ^c	d 2.75±0.54 ^d	b 1.96±0.55 ^e
	alnv	4.43±0.56 ^a	ns 3.90±0.68 ^b	a 3.50±0.54 ^c	b 3.06±0.49 ^d	b 1.86±0.43 ^e
	allva	4.43±0.56 ^a	ns 3.98±0.70 ^b	a 3.48±0.57 ^c	a 3.33±0.62 ^d	a 2.4±0.53 ^e
ความหวาน	ppnv	4.30±0.56 ^a	a 3.91±0.53 ^b	b 3.73±0.66 ^d	d 2.18±0.43 ^e	b 1.71±0.49 ^f
	ppva	4.30±0.56 ^a	a 3.96±0.63 ^b	b 3.65±0.53 ^c	c 2.43±0.53 ^d	a 1.85±0.51 ^e
	alnv	4.30±0.56 ^a	b 3.76±0.59 ^b	a 3.41±0.49 ^c	b 3.13±0.49 ^d	b 1.76±0.46 ^e
	allva	4.30±0.56 ^a	a 3.98±0.65 ^b	a 3.50±0.50 ^c	a 3.24±0.50 ^d	a 1.86±0.48 ^e
ความเหนียว	ppnv	4.40±0.49 ^a	a 4.00±0.47 ^b	c 3.38±0.58 ^d	c 2.50±0.54 ^e	d 1.88±0.42 ^f
	ppva	4.40±0.49 ^a	b 3.85±0.58 ^b	c 3.35±0.54 ^c	c 2.45±0.50 ^d	c 2.15±0.48 ^e
	alnv	4.40±0.49 ^a	a 4.15±0.5 ^{4b}	b 3.61±0.56 ^c	b 3.08±0.59 ^d	b 2.06±0.57 ^e
	allva	4.40±0.49 ^a	a 4.20±0.57 ^b	a 3.82±0.57 ^c	a 3.45±0.50 ^d	a 2.46±0.59 ^e
ความยาก ง่ายในการ เคี้ยว	ppnv	4.53±0.50 ^a	b 4.11±0.58 ^b	d 3.36±0.51 ^d	c 2.40±0.49 ^e	c 1.60±0.49 ^f
	ppva	4.53±0.50 ^a	b 4.01±0.50 ^b	c 3.45±0.50 ^d	c 2.42±0.49 ^e	c 1.72±0.45 ^f
	alnv	4.53±0.50 ^a	a 4.20±0.48 ^b	b 3.53±0.59 ^d	b 3.01±0.67 ^e	b 2.12±0.61 ^f
	allva	4.53±0.50 ^a	a 4.12±0.55 ^b	a 3.67±0.52 ^d	a 3.53±0.54 ^d	a 2.46±0.50 ^e

หมายเหตุ ตัวอักษร ns แสดงว่าค่าเฉลี่ยนั้นไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p>0.05$)

ตัวอักษรบนขวาที่แตกต่างกันในแนวนอนแสดงถึงความแตกต่างกันทางสถิติ ($p\leq 0.05$)

ตัวอักษรบนซ้ายที่แตกต่างกันในแนวตั้งแสดงถึงความแตกต่างกันทางสถิติ ($p\leq 0.05$)

pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP

al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตฟอยล์

nv เก็บในสภาวะบรรยากาศ

va เก็บในสภาวะสุญญากาศ

ตารางที่ 4.16 (ต่อ)

คุณลักษณะ	สภาวะการเก็บ	คะแนนความชอบเฉลี่ย (5-point hedonic scale)				
		0 สัปดาห์	4 สัปดาห์	8 สัปดาห์	10 สัปดาห์	12 สัปดาห์
โดยรวม	ppnv	4.45±0.53 ^a	4.13±0.70 ^b	ns 3.57±0.49 ^d	a 2.53±0.50 ^d	c 1.83±0.49 ^e
	ppva	4.45±0.53 ^a	b 4.00±0.64 ^b	ns 3.51±0.54 ^d	b 2.45±0.53 ^d	c 1.80±0.40 ^e
	alnv	4.45±0.53 ^a	a 4.12±0.55 ^b	ns 3.55±0.50 ^d	b 3.43±0.49 ^d	b 2.57±0.56 ^e
	allva	4.45±0.53 ^a	b 4.03±0.55 ^b	ns 3.58±0.56 ^d	a 3.51±0.55 ^d	a 2.71±0.55 ^e

หมายเหตุ ตัวอักษร ns แสดงว่าค่าเฉลี่ยนั้น ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p>0.05$)

ตัวอักษรบนขวาที่แตกต่างกันในแนวนอนแสดงถึงความแตกต่างกันทางสถิติ ($p\leq 0.05$)

ตัวอักษรบนซ้ายที่แตกต่างกันในแนวตั้งแสดงถึงความแตกต่างกันทางสถิติ ($p\leq 0.05$)

pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตพอยล์

nv เก็บในสภาวะบรรยากาศ va เก็บในสภาวะสุญญากาศ

เมื่อกำหนดให้มะม่วงแผ่นหอดอายุเมื่อคุณลักษณะด้านใดด้านหนึ่งได้คะแนนความชอบเฉลี่ยต่ำกว่า 3 คะแนน (Irwandi and Chema, 1995) พบว่ามะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิห้องในถุงพลาสติกชนิด PP ในสภาวะบรรยากาศและสภาวะสุญญากาศมีอายุการเก็บนาน 6 สัปดาห์ และที่เก็บบรรจุของอลูมิเนียมพอยล์ทั้ง 2 สภาวะ สามารถเก็บได้นาน 8 สัปดาห์ มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืชที่เก็บบรรจุในถุงพลาสติกชนิด PP ในสภาวะบรรยากาศและสภาวะสุญญากาศมีอายุการเก็บนาน 8 สัปดาห์ และที่เก็บบรรจุของอลูมิเนียมพอยล์ทั้ง 2 สภาวะ สามารถเก็บได้นาน 10 สัปดาห์

4.6 การศึกษาอายุการเก็บผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่สภาวะเร่ง (45 °C และ 55 °C)

จากผลการทดสอบคุณภาพของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่น ที่เก็บรักษาในแต่ละคุณลักษณะของตัวอย่างมะม่วงแผ่นชนิดที่ผสมธัญพืชและไม่ผสมธัญพืชในซองอลูมิเนียมพอยล์และในซองพลาสติกชนิด PP ในสภาวะบรรยากาศและในสภาวะสุญญากาศ ที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 45 องศาเซลเซียส และ 55 องศาเซลเซียส อันเป็นสภาวะเร่งเพื่อเร่งให้เห็นลักษณะทางคุณภาพที่แตกต่างตามลักษณะการเก็บ เป็นเวลา 2 สัปดาห์และ 1 สัปดาห์ เมื่อทำการเปรียบเทียบกับมะม่วงแผ่นที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 12 สัปดาห์ แสดงผลในตารางที่ 4.17 และตารางที่ 4.18

ตารางที่ 4.17 ค่าคุณภาพทางกายภาพของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นที่เก็บรักษาที่ อุณหภูมิห้อง, อุณหภูมิ 45 °C และ 55 °C

ค่าคุณภาพ	สภาวะการเก็บ	อุณหภูมิห้อง (12 สัปดาห์)	45 °C (2 สัปดาห์)	55 °C (1 สัปดาห์)	
ค่าสี	L*	ppnv	50.72±0.83	55.09±0.50	51.20±1.27
		ppva	53.49±0.05	53.54±0.53	50.22±0.11
		alnv	56.79±0.11	53.24±0.13	50.56±0.10
		alva	53.45±0.97	53.24±0.26	50.25±0.11
	a*	ppnv	10.70±0.04	12.26±0.77	14.49±0.19
		ppva	10.57±0.48	12.57±0.11	14.53±0.49
		alnv	9.44±0.08	12.32±0.01	14.45±0.89
		alva	9.78±0.21	12.67±0.45	14.55±0.15
	b*	ppnv	40.31±0.72	36.39±0.25	34.86±0.11
		ppva	40.31±0.24	36.23±0.78	34.86±0.12
		alnv	42.90±0.48	36.35±0.89	35.06±0.41
		alva	42.43±1.06	36.40±0.56	34.89±0.13
a _w	ppnv	0.60±0.01	0.510±0.02	0.527±0.01	
	ppva	0.55±0.00	0.508±0.02	0.523±0.01	
	alnv	0.54±0.01	0.514±0.05	0.516±0.01	
	alva	0.53±0.02	0.515±0.02	0.522±0.02	
Hardness(N)	ppnv	2.02±0.10	6.17±0.41	14.64±0.16	
	ppva	2.29±0.40	5.98±0.07	14.57±0.49	
	alnv	3.48±0.45	5.68±0.00	14.56±1.84	
	alva	3.43±0.19	5.72±0.41	14.58±0.14	
Tensile strength	ppnv	1.79±0.01	2.94±0.01	3.10±0.92	
	ppva	1.87±0.03	3.00±0.19	3.13±0.49	
	alnv	1.91±0.12	2.23±0.42	3.03±0.82	
	alva	2.12±0.78	2.26±0.19	3.06±0.49	

หมายเหตุ pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตฟอยล์
nv เก็บในสภาวะบรรยากาศ va เก็บในสภาวะสุญญากาศ

ตารางที่ 4.18 ค่าคุณภาพทางกายภาพของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืช ที่เก็บรักษาที่ อุณหภูมิห้อง, อุณหภูมิ 45 °C และ 55 °C

ค่าคุณภาพ	สถานะการเก็บ	อุณหภูมิห้อง (12 สัปดาห์)	45 °C (2 สัปดาห์)	55 °C (1 สัปดาห์)	
ค่าสี L*	ppnv	49.12±0.53	52.77±0.05	49.47±0.21	
		ppva	49.97±0.13	53.53±0.06	48.29±0.77
		alnv	56.18±0.07	56.10±0.16	49.92±0.21
		alva	54.45±2.23	55.61±0.04	49.39±0.56
a*	ppnv	11.50±0.02	11.80±3.54	15.38±0.36	
		ppva	11.39±0.09	13.76±0.12	15.44±0.42
		alnv	10.18±0.03	13.00±0.03	15.31±2.82
		alva	10.17±0.11	13.01±0.77	15.29±0.12
b*	ppnv	37.97±0.15	40.14±0.09	32.51±0.35	
		ppva	38.16±0.07	36.85±0.28	32.60±0.28
		alnv	42.84±0.26	37.22±0.28	33.93±0.82
		alva	42.54±0.05	37.03±0.21	33.92±0.42
a _w	ppnv	0.61±0.02	0.523±0.03	0.522±0.01	
		ppva	0.54±0.04	0.614±0.04	0.527±0.01
		alnv	0.53±0.02	0.612±0.01	0.522±0.04
		alva	0.53±0.01	0.514±0.04	0.525±0.02
Hardness(N)	ppnv	2.02±0.01	4.83±0.91	13.41±1.76	
		ppva	2.48±0.21	5.07±0.68	13.60±1.27
		alnv	2.54±0.28	4.41±0.64	13.42±0.12
		alva	3.30±0.07	4.45 ±0.97	13.41±1.98
Tensile strength	ppnv	1.84±0.03	2.83±0.84	2.89±0.25	
		ppva	1.85±0.03	2.83±0.67	2.91±0.27
		alnv	1.85±0.08	2.15±0.23	2.83±0.21
		alva	1.93±0.03	2.08±0.70	2.84±0.07
หมายเหตุ	pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP nv เก็บในสถานะบรรยากาศ	al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตฟอยล์ va เก็บในสถานะสุญญากาศ			

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงคุณภาพทางกายภาพของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่น ที่ผสม รัชูพีชและไม่ผสมรัชูพีชทุกสภาวะการเก็บที่อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส 45 องศาเซลเซียส และ อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์และ 12 สัปดาห์ พบว่าคุณภาพทางกายภาพให้ผลไปใน ทิศทางเดียวกัน โดยมีการเปลี่ยนแปลงของค่าสีมากที่สุดโดยเฉพาะค่าความสว่าง (L^*) มีค่าลดลงเมื่อ เวลาในการเก็บและอุณหภูมิที่ใช้ในการเก็บเพิ่มขึ้น ส่วนค่าสีแดง (a^*) มีค่าเพิ่มขึ้นตามอุณหภูมิและ เวลาในการเก็บรักษาเพิ่มขึ้น และค่าสีเหลือง (b^*) มีแนวโน้มลดลงเช่นเดียวกับค่าความสว่าง ส่วน ค่า a_w ของมะม่วงแผ่นที่ผสมรัชูพีชและไม่ผสมรัชูพีชทุกสภาวะการเก็บมีการเปลี่ยนแปลงไม่มาก นั้กเมื่อเทียบกับค่ากายภาพด้านอื่น ในส่วนค่าเนื้อสัมผัสทั้งค่า แรงต้านการกดทะลุและแรงดึงขาด นั้นจะเพิ่มขึ้นตามอุณหภูมิและระยะเวลาที่สูงขึ้น โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่เก็บที่อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส พบว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงคุณภาพทางกายภาพมากที่สุด

จากตารางที่ 4.17 และตารางที่ 4.18 จะพบว่าการศึกษามะม่วงแผ่นทุกสภาวะการเก็บใน สภาวะเร่งที่อุณหภูมิ 45°C และ 55°C ในระยะการเก็บ 2 สัปดาห์และ 1 สัปดาห์เป็นสภาวะที่ไม่ เหมาะสมต่อการศึกษาคุณภาพทางกายภาพของมะม่วงแผ่น เพราะการศึกษาในสภาวะเร่งนั้นเป็น การร่นเวลาในการเก็บรักษาเพื่อสังเกตคุณภาพของผลิตภัณฑ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในช่วงระยะเวลาที่สั้น แต่จากผลการทดลองนี้จะพบว่ามะม่วงแผ่นในสภาวะเร่งจะมีการเปลี่ยนแปลงคุณภาพทางกายภาพ โดยเฉพาะค่าสี (L^* , a^* และ b^*) และคุณภาพในด้านเนื้อสัมผัสมากกว่ามะม่วงแผ่นที่เก็บที่ อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 12 สัปดาห์

ผลการทดสอบคุณภาพทางเคมีของผลิตภัณฑ์แต่ละคุณลักษณะของตัวอย่างมะม่วงแผ่น ที่ผสมรัชูพีชและไม่ผสมรัชูพีช ในช่องอคูมิเนียมพอยล์และในช่องพลาสติกชนิด PP ในสภาวะ บรรยากาศและในสภาวะสุญญากาศ ที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส 45 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิห้องเป็นเวลา 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์และ 12 สัปดาห์ แสดงผลในตารางที่ 4.19 และตาราง ที่ 4.20 ได้ผลการทดลอง ดังนี้

ตารางที่ 4.19 ค่าคุณภาพทางเคมีของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิห้อง, อุณหภูมิ 45 °C และ 55 °C

ค่าคุณภาพ	สถานะการเก็บ	อุณหภูมิห้อง	45 °C	55 °C
		(12 สัปดาห์)	(2 สัปดาห์)	(1 สัปดาห์)
ปริมาณกรดที่ไตกรดได้	ppnv	2.13±0.01	2.27±0.00	2.27±0.01
	ppva	2.13±0.03	2.24±0.00	2.41±0.01
	alnv	2.15±0.02	2.16±0.02	2.19±0.00
	alva	2.09±0.01	2.15±0.00	2.15±0.02
ปริมาณน้ำตาลรีดิวซิง	ppnv	20.46±0.01	22.10±0.25	21.86±0.22
	ppva	20.79±0.14	22.23±0.69	23.49±0.11
	alnv	20.66±0.92	20.66±1.69	23.15±0.58
	alva	20.76±0.39	20.49±0.31	22.65±0.11
ปริมาณน้ำตาลทั้งหมด	ppnv	58.67±0.48	59.53±0.18	58.56±0.12
	ppva	58.47±0.88	59.74±0.78	59.02±0.08
	alnv	58.40±0.82	59.79±0.82	58.59±0.12
	alva	58.39±0.12	59.78±1.21	58.58±0.49
หมายเหตุ	pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP nv เก็บในสภาวะบรรยากาศ	al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตพอยล์ va เก็บในสภาวะสุญญากาศ		

ตารางที่ 4.20 ค่าคุณภาพทางเคมีของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืชที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิห้อง, อุณหภูมิ 45 °C และ 55 °C

ค่าคุณภาพ	สถานะการเก็บ	อุณหภูมิห้อง	45 °C	55 °C
		(12 สัปดาห์)	(2 สัปดาห์)	(1 สัปดาห์)
ปริมาณกรดที่ไตกรดได้	ppnv	1.77±0.02	1.84±0.03	1.91±0.03
	ppva	1.74±0.02	1.82±0.02	1.92±0.01
	alnv	1.78±0.04	1.73±0.01	1.87±0.02
	alva	1.78±0.03	1.73±0.01	1.86±0.03
หมายเหตุ	pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP nv เก็บในสภาวะบรรยากาศ	al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตพอยล์ va เก็บในสภาวะสุญญากาศ		

ตารางที่ 4.20 (ต่อ)

ค่าคุณภาพ	สถานะการเก็บ	อุณหภูมิห้อง	45 oC	55 oC
		(12 สัปดาห์)	(2 สัปดาห์)	(1 สัปดาห์)
ปริมาณน้ำตาลรีดิวซิง	ppnv	30.02±0.53	31.57±0.05	32.72±0.03
	ppva	29.68±0.12	31.49±1.06	32.66±0.72
	alnv	29.74±0.02	29.80±0.82	32.03±0.84
	alva	29.66±0.41	29.59±0.73	31.86±1.14
ปริมาณน้ำตาลทั้งหมด	ppnv	63.33±0.04	64.02±0.19	63.89±0.56
	ppva	62.80±0.10	65.16±0.34	64.67±0.07
	alnv	63.38±0.11	64.28±0.14	63.99±0.46
	alva	63.33±0.26	64.69±0.37	64.16±0.23
หมายเหตุ	pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP nv เก็บในสถานะบรรยากาศ	al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตพอยล์ va เก็บในสถานะสุญญากาศ		

จากการศึกษาการเปลี่ยนแปลงคุณภาพทางเคมีของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นชนิดที่ผสม รัญพืชและไม่ผสมรัญพืชที่บรรจุของและสถานะการเก็บบรรจุที่ต่างกันทุกสถานะการเก็บบรรจุที่ อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส 45 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิห้องเป็นเวลา 1 สัปดาห์ 2 สัปดาห์ และ 12 สัปดาห์ พบว่าให้ผลไปในทิศทางเดียวกัน คือปริมาณร้อยละความเป็นกรดทั้งหมด ร้อยละ ปริมาณน้ำตาลรีดิวซิง น้ำตาลทั้งหมด ของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่น มีค่าเพิ่มขึ้นเล็กน้อยจากตัวอย่าง ของมะม่วงแผ่นที่ไม่ผ่านการเก็บรักษาและ เมื่อเปรียบเทียบระหว่างการเก็บในสถานะเร่งกับที่ อุณหภูมิห้องเป็นเวลา 12 สัปดาห์พบว่ามะม่วงแผ่นทุกสถานะการเก็บบรรจุในสถานะเร่งมีการ เปลี่ยนแปลงคุณภาพทางเคมีใกล้เคียงกันกับมะม่วงแผ่นที่เก็บที่อุณหภูมิห้อง 12 สัปดาห์

จากการทดสอบการให้คะแนนความชอบเฉลี่ยในแต่ละคุณลักษณะของตัวอย่างมะม่วง แผ่นทั้งชนิดที่ผสมรัญพืชและไม่ผสมรัญพืชที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 45 องศาเซลเซียส 55 องศา เซลเซียส ที่บรรจุในซองอลูมิเนียมพอยล์ลามิเนตและซองพลาสติกชนิด PP ในสถานะบรรยากาศ และสถานะสุญญากาศ พบว่ามีอายุการเก็บ 1 สัปดาห์และน้อยกว่า 1 สัปดาห์ โดยพบว่าผู้ทดสอบให้ คะแนนความชอบด้านสี, กลิ่นมะม่วง, ความหวาน, ค่าเนื้อสัมผัสและความชอบโดยรวมต่ำกว่า 3 คะแนน แสดงผลในตารางที่ 4.21 และ ตารางที่ 4.22

ตารางที่ 4.21 คะแนนความชอบเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นในแต่ละสภาวะการเก็บที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิห้อง, อุณหภูมิ 45 °C และ 55 °C

ค่าลักษณะ	สภาวะการเก็บ	อุณหภูมิห้อง	45 °C	55 °C
		(12 สัปดาห์)	(2 สัปดาห์)	(1 สัปดาห์)
สี	ppnv	1.90±0.70	1.76±0.39	1.17±0.46
	ppva	1.67±0.51	1.65±0.48	1.01±0.13
	alnv	1.91±0.62	1.97±0.26	1.39±0.53
	alva	2.33±0.60	1.96±0.25	1.13±0.39
กลิ่นมะม่วง	ppnv	1.68±0.47	1.06±0.18	1.55±0.57
	ppva	1.50±0.50	1.85±0.36	1.27±0.46
	alnv	1.68±0.47	1.95±0.22	1.76±0.43
	alva	1.98±0.57	2.01±0.23	1.66±0.51
ความหวาน	ppnv	1.60±0.49	1.87±0.34	1.00±0.00
	ppva	1.63±0.52	1.91±0.28	1.02±2.82
	alnv	1.90±0.54	1.98±0.23	1.10±0.34
	alva	1.93±0.61	1.92±0.28	1.15±0.36
ความเหนียว	ppnv	1.61±0.49	1.61±0.49	1.08±0.86
	ppva	1.56±0.49	1.56±0.49	1.08±0.28
	alnv	1.73±0.61	1.65±0.48	1.33±0.48
	alva	2.25±0.60	1.92±0.28	1.10±0.30
ความยากง่ายในการเคี้ยว	ppnv	1.61±0.55	1.58±0.49	1.03±0.18
	ppva	1.63±0.49	1.62±0.48	1.16±0.38
	alnv	1.93±0.55	1.81±0.39	1.12±0.32
	alva	1.98±0.57	1.83±0.37	1.15±0.36
ความชอบโดยรวม	ppnv	1.63±0.48	1.63±0.48	1.00±0.00
	ppva	1.55±0.50	1.55±0.50	1.00±0.00
	alnv	2.05±0.50	1.90±0.32	1.15±0.36
	alva	2.05±0.50	1.90±0.30	1.28±0.45

หมายเหตุ pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตฟอยล์
nv เก็บในสภาวะบรรยากาศ va เก็บในสภาวะสุญญากาศ

ตารางที่ 4.22 คะแนนความชอบเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืชในแต่ละ
สภาวะการเก็บที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิห้อง, อุณหภูมิ 45 °C และ 55 °C

ค่าคุณลักษณะ	สภาวะการเก็บ	อุณหภูมิห้อง (12 สัปดาห์)	45 °C (2 สัปดาห์)	55 °C (1 สัปดาห์)
สี	ppnv	2.41±0.43	1.93±0.45	1.45±0.49
	ppva	2.18±0.46	1.88±0.49	1.30±0.46
	alnv	2.38±0.40	2.41±0.67	1.41±0.49
	alva	2.60±0.49	2.60±0.67	1.60±0.49
กลิ่นมะม่วง	ppnv	2.33±0.57	1.88±0.64	1.67±0.52
	ppva	1.96±0.55	1.75±0.54	1.13±0.34
	alnv	1.86±0.43	1.57±0.32	1.03±0.18
	alva	2.4±0.53	2.31±1.06	1.42±0.49
ความหวาน	ppnv	1.71±0.49	1.2±0.40	1.02±0.13
	ppva	1.85±0.51	1.45±0.50	1.07±0.25
	alnv	1.76±0.46	1.43±0.54	1.02±0.12
	alva	1.86±0.48	1.67±0.50	1.02±0.17
ความเหนียว	ppnv	1.88±0.42	1.50±0.53	1.03±0.18
	ppva	2.15±0.48	1.45±0.52	1.45±0.50
	alnv	2.06±0.57	2.08±0.71	2.05±0.59
	alva	2.46±0.59	2.44±0.50	2.45±0.50
ความขากง่าย ในการเคี้ยว	ppnv	1.60±0.49	1.40±0.49	1.4±0.49
	ppva	1.72±0.45	1.42±0.49	1.42±0.49
	alnv	2.12±0.61	2.03±0.83	1.25±0.43
	alva	2.46±0.50	2.53±0.54	1.47±0.31
ความชอบ โดยรวม	ppnv	1.83±0.49	1.53±0.50	1.05±0.24
	ppva	1.80±0.40	1.46±0.50	1.00±0.00
	alnv	2.57±0.56	2.43±0.85	1.57±0.49
	alva	2.71±0.55	2.53±0.54	1.72±0.56

หมายเหตุ pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตฟอยล์
nv เก็บในสภาวะบรรยากาศ va เก็บในสภาวะสุญญากาศ

จากผลการศึกษาอายุการเก็บของมะม่วงแผ่น พบว่ามะม่วงแผ่นที่ผสมธัญพืชและไม่ผสมธัญพืชเมื่อเก็บรักษาที่อุณหภูมิห้องในซองพลาสติกชนิด PP ภายใต้สภาวะบรรยากาศและสุญญากาศ มีอายุการเก็บรักษานาน 6 สัปดาห์ และในซองอลูมิเนียมฟอยล์ลามิเนตทั้ง 2 สภาวะการเก็บบรรจุ มีอายุการเก็บรักษานาน 8 สัปดาห์ สำหรับมะม่วงแผ่นที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 45 องศาเซลเซียส ทุกสภาวะการเก็บบรรจุพบว่ามีอายุการเก็บรักษานาน 1 สัปดาห์ และมะม่วงแผ่นที่เก็บรักษาที่อุณหภูมิ 55 องศาเซลเซียส ในซองพลาสติกชนิด PP และซองอลูมิเนียมฟอยล์ลามิเนตทุกสภาวะพบว่ามีอายุการเก็บรักษา น้อยกว่า 1 สัปดาห์ ดังนั้นการเก็บรักษามะม่วงแผ่นในสภาวะเร่งเพื่อเร่งเวลาในการเก็บรักษานั้นควรที่จะใช้อุณหภูมิในการเก็บรักษาที่ต่ำกว่า 45 °C เพื่อที่จะได้ศึกษาถึงคุณภาพทางกายภาพที่เปลี่ยนแปลงมากกว่านี้ เพราะจากการทดลองนี้จะเห็นว่าการเก็บรักษาในสภาวะเร่งที่อุณหภูมิ 45 องศาเซลเซียส และ 55 องศาเซลเซียสนั้นมะม่วงแผ่นทุกสภาวะการเก็บจะมีการเปลี่ยนแปลงมากกว่ามะม่วงแผ่นที่เก็บที่อุณหภูมิห้องทำให้ไม่สามารถนำข้อมูลจากการศึกษาในสภาวะเร่งมาทำนายหาอายุการเก็บรักษาได้ ผลการทดลองดังตารางที่ 4.23

ตารางที่ 4.23 อายุการเก็บของมะม่วงแผ่นที่เก็บรักษาในสภาวะการเก็บบรรจุต่างกัน

ตัวอย่างมะม่วงแผ่น	สภาวะการเก็บบรรจุ	อายุการเก็บ (สัปดาห์)		
		30-35 °C	45 °C	55 °C
มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้น	ppnv	6	1	<1
	ppva	6	1	<1
	alnv	8	1	<1
	alva	8	1	<1
มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืช	ppnv	8	1	<1
	ppva	8	1	<1
	alnv	10	1	<1
	alva	10	1	<1

หมายเหตุ pp บรรจุในซองพลาสติกชนิด PP
nv เก็บในสภาวะบรรยากาศ
al บรรจุในซองอลูมิเนียมลามิเนตฟอยล์
va เก็บในสภาวะสุญญากาศ

สาเหตุที่สำคัญที่ทำให้คุณภาพของมะม่วงแผ่นเกิดการเปลี่ยนแปลงไม่เป็นที่ยอมรับของผู้ทดสอบในขณะที่เก็บรักษาในสภาวะเร่งที่อุณหภูมิ 45 °C และ 55 °C ที่ใช้เป็นเกณฑ์การตัดสินอายุของมะม่วงแผ่นทั้งชนิดที่ผสมธัญพืชและไม่ผสมธัญพืช น่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงทางด้านกลิ่นรสและการเปลี่ยนแปลงของสี โดยสีน้ำตาลที่เกิดขึ้นในมะม่วงแผ่นจะเกิดจาก caramelizaion กับ

Maillard reaction ซึ่งไม่ได้ทำให้มะม่วงแผ่นเสียแต่ทำสีน้ำตาลที่ผู้ทดสอบอาจจะมองแล้วไม่ชอบ ดังนั้นการตัดสินใจจึงต้องพิจารณาสาเหตุอย่างอื่นด้วย เพราะการเพิ่มอุณหภูมิในการเก็บรักษา นอกจากทำให้มะม่วงแผ่นมีสีน้ำตาลแล้วยังทำให้ผลิตภัณฑ์มีความเหนียวเพิ่มขึ้นด้วย และการเปลี่ยนแปลงทางด้านกลิ่นรสของผลิตภัณฑ์สามารถนำมาใช้เป็นเกณฑ์การตัดสินใจการเก็บของผลิตภัณฑ์ได้โดยใช้ผู้ทดสอบชิม (ไพบูรณ์ ธรรมรัตน์วาศิก. 2529) เพราะกลิ่นรสที่เปลี่ยนแปลงนั้นในมะม่วงแผ่นอาจมีกลิ่นใหม่และมีรสขม เนื่องจากเก็บในสภาวะการเก็บที่มีอุณหภูมิสูงขึ้น ลักษณะการเปลี่ยนแปลงของสีน้ำตาลของผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นจึงคล้ายกับการศึกษาผลิตภัณฑ์กีวี่บา(kiwi bar) และแมงโกบา (mango bar) คือผลิตภัณฑ์ทั้งสองชนิดที่เก็บในสภาวะเร่ง อัตราการเกิดสีน้ำตาลนั้นจะเพิ่มขึ้นตามอุณหภูมิที่เพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงปฏิกิริยาของผลิตภัณฑ์ที่เก็บอุณหภูมิห้องเพิ่มขึ้นระหว่างการเก็บเช่นกัน แต่น้อยกว่าการเก็บในสภาวะเร่ง (Vijyand et al. 2000) และสำหรับภาชนะบรรจุที่มีความสามารถป้องกันการซึมผ่านของก๊าซและความชื้นได้ดี จะช่วยให้การเกิดปฏิกิริยาการเกิดสีน้ำตาลช้าลง โดยบรรจุภัณฑ์ชนิดชนิดอลูมิเนียมพอลิเอทิลีนสามารถเก็บได้นานกว่าพลาสติกชนิด PP เนื่องจากคุณสมบัติของพลาสติกชนิด PP นั้นยอมให้ก๊าซออกซิเจน คาร์บอน ไดออกไซด์ และก๊าซชนิดอื่นๆซึมผ่านได้มาก แต่อลูมิเนียมพอลิเอทิลีนสามารถป้องกันการซึมผ่านของก๊าซออกซิเจน Borlin and Stanfford (1976) กล่าวว่าชนิดของบรรจุภัณฑ์มีผลต่ออายุการเก็บของผลิตภัณฑ์อย่างมาก บรรจุภัณฑ์ที่ต้านทานต่อการซึมผ่านของออกซิเจนดีจะทำให้ผลิตภัณฑ์มีอายุการเก็บที่ยาวนานขึ้นและปริมาณออกซิเจนต่ำและในสภาวะที่เป็นสุญญากาศทำให้อัตราการเกิดปฏิกิริยาเป็นไปอย่างช้าๆ จากการศึกษาสภาวะการเก็บรักษาผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่นจึงพบว่าการบรรจุมะม่วงแผ่นในอลูมิเนียมพอลิเอทิลีนสุญญากาศเป็นสภาวะที่สามารถชะลอการเปลี่ยนแปลงการเสื่อมเสียของมะม่วงแผ่นได้มากที่สุด

4.7 การศึกษาปริมาณไขมันและปริมาณเส้นใย (dietary fiber) ที่มีในมะม่วงแผ่น

จากการวิเคราะห์ปริมาณไขมันและปริมาณใยอาหารที่มีอยู่ในมะม่วงแผ่นทั้ง 3 กลุ่ม ได้แก่ มะม่วงแผ่นที่ยังไม่ได้พัฒนา (control) มะม่วงแผ่นผสมผงวุ้นและมะม่วงแผ่นผสมผงวุ้นและธัญพืช ผลที่ได้แสดงดังตารางที่ 4.24 และตารางที่ 4.25

4.5.1 ปริมาณไขมัน

จากตารางที่ 4.24 แสดงการเปรียบเทียบปริมาณของไขมันที่มีในและมะม่วงแผ่นที่ยังไม่ได้พัฒนา และมะม่วงแผ่นทั้งที่ผสมธัญพืชและไม่ผสมธัญพืช พบว่าปริมาณของไขมันที่พบในมะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้น และมะม่วงแผ่นที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา (Control) ไม่มีความแตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติ ($p>0.05$) แสดงให้เห็นว่าการใช้ผงวุ้นเพื่อช่วยปรับปรุงคุณภาพเนื้อสัมผัสของมะม่วงแผ่นไม่มีต่อปริมาณไขมันในมะม่วงแผ่น เมื่อพิจารณามะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืช

พบว่าปริมาณไขมันที่พบแตกต่างจากมะม่วงแผ่นที่ไม่ได้รับการพัฒนาและมะม่วงแผ่นในกลุ่ม Tr1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

ตารางที่ 4.24 แสดงการเปรียบเทียบปริมาณไขมันที่มีในผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่น

มะม่วงแผ่น	ปริมาณไขมันกรัมต่อ 100 กรัมน้ำหนักแห้ง
control	0.62±0.26 ^b
มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้น	0.62±0.30 ^b
มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืช	1.18±0.26 ^a

หมายเหตุ ตัวอักษรที่ต่างกัน แสดงค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

ตารางที่ 4.25 แสดงการเปรียบเทียบปริมาณใยอาหาร (dietary fiber) ที่มีในผลิตภัณฑ์มะม่วงแผ่น

มะม่วงแผ่น	ปริมาณใยอาหาร (dietary fiber) กรัมต่อ 100 กรัมน้ำหนักแห้ง
control	5.13±0.54 ^b
มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้น	5.24±0.43 ^b
มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืช	7.77±0.19 ^a

หมายเหตุ ตัวอักษรที่ต่างกัน แสดงค่าเฉลี่ยมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$)

จากตารางที่ 4.25 แสดงการเปรียบเทียบใยอาหาร (dietary fiber) ที่มีในมะม่วงแผ่นที่ยังไม่ได้พัฒนา และมะม่วงแผ่นทั้งที่ผสมธัญพืชและไม่ผสมธัญพืช พบว่าปริมาณใยอาหารที่พบมะม่วงแผ่นมะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้น และมะม่วงแผ่นที่ยังไม่ได้รับการพัฒนา (control) ไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p > 0.05$) แสดงให้เห็นว่าการใช้สารละลายวุ้นเพื่อช่วยปรับปรุงคุณภาพเนื้อสัมผัสของมะม่วงแผ่นไม่มีต่อปริมาณใยอาหารในมะม่วงแผ่น และเมื่อพิจารณามะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืช พบว่ามีปริมาณใยอาหารที่พบแตกต่างจากมะม่วงแผ่นที่ไม่ได้รับการพัฒนาและที่ไม่ผสมธัญพืชอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p \leq 0.05$) ทั้งนี้เนื่องจากในมะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืช มี ส่วนผสมที่เป็นธัญพืช ได้แก่ ลูกเกด ข้าวโอ๊ต งาดำและจมูกข้าวสาลี ซึ่งพบใยอาหาร (Total dietary fiber) ในปริมาณร้อยละ 3.13, 6.82, 5.30 และ 1.50 ของน้ำหนักเปียกตามลำดับ (พงษ์ศักดิ์ น้อยพยัคฆ์, 2547) จึงทำให้มะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืชนี้ เมื่อนำไปทำการวิเคราะห์ปริมาณของใยอาหารจะพบว่ามีปริมาณของใยอาหารมากกว่ามะม่วงแผ่นในกลุ่มอื่น ทั้งนี้เนื่องจากธัญพืชที่ใช้เพื่อเพิ่มคุณค่าทางโภชนาการ ในมะม่วงแผ่นที่ผสมผงวุ้นและธัญพืชจะมีเมล็ดพืชน้ำมัน ได้แก่ เมล็ดทานตะวัน มะม่วงหิมพานต์ และงาดำ ซึ่งมีปริมาณของไขมันอยู่ 28.0,

45.6 และ 52.8 % ของน้ำหนักเปียก ตามลำดับ (นิธิยา รัตนานนท์. 2545) จึงทำให้มะม่วงแผ่นที่ผสมธัญพืชในกลุ่มนี้ มีปริมาณของไขมันที่สูงกว่ามะม่วงแผ่นที่เป็น control และสูงกว่ามะม่วงแผ่นในกลุ่มที่ผสมผงวุ้น